

Handläggare
Monika Lind

Till
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd
2019-09-26

Telefon: 08-508 20 505

Tertialrapport Tertial 2 2019 för Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Tertialrapport 2 2019 inklusive bilagor godkänns och överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,9 mnkr för faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
3. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,6 mnkr för täckning av kostnader i samband med arbete med utsatta EU-medborgare.
4. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 3,9 mnkr för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljöområdet avseende ränta 0,8 mnkr och avskrivningar 3,1 mnkr.
5. Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 2,7 mnkr för trygghetsskapande åtgärder.
6. Omslutningsförändringar om 35,3 mnkr godkänns.
7. Beloppsgräns för periodiseringar (interimsbokföring), fastställs till ett belopp om 20 000 kr och mer.
8. Paragrafen justeras omedelbart.

Anders Carstorp
Stadsdelsdirektör

Fredrik Karlsson
Ekonomichef

Enskede-Årsta-Vantörs
stadsdelsnämnd

Slakthusplan 8A
121 22 Johanneshov

monika.lind@stockholm.se
stockholm.se

Sammanfattning

Tertialrapport 2 2019 för Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd följer upp de mål och indikatorer som kommunfullmäktige fastställt i stadens budget 2019. I tertialrapporten redovisas resultat och analys av nämndens

arbete under året fram till och med augusti. Förvaltningen bedömer att nämnden med sitt arbete bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas under året. Förvaltningen bedömer att tio av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls helt och att två uppfylls delvis.

Före resultatöverföringar prognosticeras ett underskott om 7,8 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans. För investeringar redovisas en budget i balans.

Bakgrund

Tertialrapporterna är en del av den löpande uppföljningen som kommunstyrelsen ansvarar för. Uppföljningen baseras i huvudsak på prognostiserade avvikelser mot budget och verksamhetsmål. Rapporteringen ger kommunstyrelsen en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Ärendets beredning

Tertialrapporten har sammanställts av staben i samarbete med övriga avdelningar. Ärendet behandlas i förvaltningsgruppen den 17 september. Rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet behandlar ärendet den 20 september respektive den 23 september

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	12
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	15
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	21
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	32
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	35
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	35
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	37
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	38
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	39
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	42
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	45
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	45
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	46
Uppföljning av ekonomi.....	53
Uppföljning av driftbudget.....	53
Resultatenheter	61
Investeringar.....	61
Försäljningar av anläggningstillgångar	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	Fel! Bokmärket är inte definierat.
Omslutningsförändringar.....	63
Budgetjusteringar	63
Medel för lokaländamål.....	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Analys av balansräkning	63
Övrigt	66
Kvalitetsarbete.....	66
Övrigt.....	68

Bilagor

Bilaga 01 SDN14 T2 2019

Bilaga 02a Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Elcyklar m.m. - Äldreomsorgen

Bilaga 02b Uppföljning klimatinvesteringsprojekt LED - KFD

Bilaga 02c Uppföljning klimatinvesteringsprojekt LED - ÄO. Soc.psyk, LSS

Bilaga 02d Uppföljning klimatinvesteringsprojekt LED förskola

Bilaga 02f Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Vitvaror - Förskolan

Bilaga 02e Uppföljning klimatinvesteringsprojekt LED samt bassängtäcke ÄO

Bilaga 02g Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Vitvaror - ÄO. Soc.psyk, LSS

Bilaga 02h Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Vitvaror och LED förskola

Bilaga 02i Uppföljning klimatinvesteringsprojekt vitvaror och värmepumpar KFD

Bilaga 02j Uppföljning klimatinvesteringsprojekt Växtbäddar med Bio-kol

Bilaga 03a Ansökan medel för trygghetsskapande åtgärder Bandängen T2 2019

*Bilaga 03b Ansökan om medel för trygghetsskapande åtgärder Tunnel i Högdalen-
önskehemsgatan*

Bilaga 04a Uppföljning av trygghetsinvestering Dalbotten

Bilaga 04b Uppföljning av trygghetsinvestering Högdalen Ledstjärna

Bilaga 04c Uppföljning av trygghetsinvestering Högdalen motionsspår

Bilaga 04d Uppföljning av trygghetsinvestering Årsta partihandelsområde

Sammanfattande analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål kommer att uppfyllas helt under året och att arbetet under perioden har genomförts i enlighet med verksamhetsplan.

Förvaltningen bedömer att tio av kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdena uppfylls helt och att två uppfylls delvis.

Som grund för ovanstående bedömning utgår förvaltningen från arbetet som gjorts inom verksamheterna, resultat av indikatorer, nämndmål och aktiviteter som utförts under perioden.

Före resultatöverföringar prognosticeras ett underskott om 7,8 mnkr och efter resultatöverföringar en budget i balans. För investeringar redovisas en budget i balans.

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförs och pågår bidrar till att inriktningsmålet kommer att uppnås helt. Bedömningen grundar sig på en analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt fem mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett delvis. Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Förvaltningen bedömer att fyra nämndmål uppfylls helt och ett delvis.

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige* uppnås delvis. Bland annat grundar sig bedömningen i att förvaltningen inte når uppsatta mål när det gäller andelen förskollärare samt andel nöjda föräldrar till barn i förskolan. Att andelen förskollärare är låg beror bland annat på arbetsmarknadsläget och bristen på utbildade förskollärare. Förvaltningen arbetar långsiktigt utifrån en handlingsplan för att öka andelen förskollärare i verksamheten.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen bedömer att det arbete som utförs och pågår bidrar till att inriktningsmålet kommer att uppnås. Bedömningen grundar sig på en analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter.

Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt sex mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att fem av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett delvis. Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål. Förvaltningen bedömer att fem nämndmål uppfylls helt och ett delvis.

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet *Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö* uppnås delvis. Bland annat grundar sig bedömningen i att förvaltningen inte når uppsatta mål när det gäller mängden köpt energi. I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningens bedömning är att det arbete som utförs och pågår bidrar till att

inriktningsmålet kommer att uppnås. Till inriktningsmålet har kommunfullmäktige fastställt två mål för verksamhetsområdet. Uppföljningen visar att målen uppnås helt.

Stadsdelsnämnden har formulerat tre nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden. Förvaltningen bedömer att alla nämndmål kommer uppnås under året.

Förvaltningens fokusområden

För att uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål har förvaltningen tre fokusområden:

- Attraktiv arbetsgivare
- Jämställdhet
- Bemötande

Attraktiv arbetsgivare

Förvaltningens medarbetare erbjuds omfattande kompetensutveckling på olika nivåer. För att uppnå målet att vara en attraktiv arbetsgivare har förvaltningen under perioden prioriterat kompetensförsörjning, arbetsmiljö och ledarskapsfrågor. Det har bland annat inneburit utbildning av chefer kring det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Ett exempel på arbete för att öka medarbetarnas upplevelse av delaktighet är de arbetsgrupper inom Individ och familjeomsorgen vuxna som tillsammans med avdelningschef planerar hur årets avdelningsmöten ska läggas upp. Arbetsgrupperna syftar också till att implementera stadens program för särskilda målgrupper.

Förvaltningen har arbetat framgångsrikt med hälsosamtal för att förbättra frisknärvaron i tre verksamheter inom äldreomsorgen. Samtalen har fallit mycket väl ut och korttidssjukfrånvaron på enheterna har minskat markant.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar framgångsrikt med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i den ordinarie verksamheten. Syftet är att säkerställa att flickor och pojkar, kvinnor och män, ska få ta del av förvaltningens resurser likvärdigt. Förvaltningens verksamheter ska uppnå lika goda resultat för flickor och pojkar, kvinnor och män.

Förvaltningen har under perioden fungerat som modellstadsdel i ett samarbete med Älvsjö, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar. En resultatkonferens genomfördes tillsammans med Sveriges kommuner och landsting (SKL) under våren. I samband med konferensen introducerades en trycksak, "På väg mot en jämställd stadsdel" som beskriver konkreta resultat av jämställdhetsarbetet i Enskede-Årsta-Vantör, kopplat till de nationella jämställdhetspolitiska målen.

Ett bra exempel på förvaltningens jämställdhetsarbete gäller insatsen offentligt skyddat arbete (OSA). Insatsen har traditionellt oftast riktats mot män. En analys visade att traditionella värderingar och okunskap hos socialsekreterare styrde vem som remitterades till OSA. Kunskapen har ökat hos socialsekreterare efter analysarbetet, och i dag remitteras ungefär lika många kvinnor som män till OSA.

Bemötande

Förvaltningen lägger stor vikt vid det goda bemötandet och kartlägger kontinuerligt

bemötandet inom förvaltningens verksamheter. Ett exempel från perioden är en brukarundersökning inom beställarenheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Brukare har fått besvara en kort enkät i samband med besök på förvaltningen. Undersökningen visade att besökarna var mycket nöjda, särskilt när det gäller biståndshandläggarens bemötande och information.

Ett annat exempel på förvaltningens arbete för ett bra bemötande av barn med särskilda behov är förskolans satsning på så kallad "Tecken för alternativ och kompletterande kommunikation" (TAKK). En utvärdering av satsningen visade att de flesta av de barn som får stöd med hjälp av TAKK har utvecklats genom att fler förskollärare och barnskötare använder metoden.

Förvaltningen har utvecklat sitt bemötande av personer som har svårt att ta till sig myndighetsinformation genom att utveckla sammanfattningar på lättläst svenska i tjänsteutlåtanden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt, att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis. Bedömningen grundar sig på en analys av uppnådda resultat och genomförda aktiviteter. Bland annat nås inte målet om andel förskollärare. Arbetsmarknadsläget och bristen på utbildade förskollärare är en av anledningarna till detta. Däremot når förvaltningen målet när det gäller barngruppernas storlek och antal barn per anställd.

Stadsdelsnämnden har formulerat fem nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En modern storstad med möjlighet och valfrihet för alla. Förvaltningen bedömer att fyra uppfylls helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Vägen mot självförsörjning

Försörjningsstöd

Hittills i år har 121 hushåll (drygt 11 procent av alla försörjningsstödstagare) i stadsdelsområdet avslutat sitt försörjningsstöd och blivit självförsörjande. Det är ungefär samma antal som föregående år. Försörjningsstödstagarna är ungefär jämnt fördelade mellan kvinnor och män. De flesta av de 121 hushållen har blivit självförsörjande genom arbete (73

personer).

Antalet hushåll med försörjningsstöd i Enskede-Årsta-Vantör har minskat de senaste åren, en trend som eventuellt kommer att vända. Antalet nya ärenden har ökat från maj månad. Ökningen kan bero på en svagare konjunktur och att antalet subventionerade anställningar minskat. Arbetsförmedlingen redovisar en ökning av antalet arbetslösa i juli och prognostiserar en ökning av arbetslösheten under 2019 och 2020.

Antalet nyanlända som ansöker om försörjningsstöd och andra insatser ökar. Ökningen omfattar även ensamkommande ungdomar och kvotflyktingar med komplexa problem som till exempel smärta och psykisk ohälsa. För att dessa personer snabbare ska kunna inkluderas och få tillgång till den service som erbjuds finns inom förvaltningen en inkluderingslots, stadsdelsmammorna och Medborgarkontoret som viktiga samverkansparter för försörjningsstödet.

Arbetsmarknadsåtgärder

Trenden är att de som söker försörjningsstöd i allt större omfattning står långt från arbetsmarknaden och har komplexa problem som till exempel psykisk ohälsa och missbruk. Det innebär att socialsekreterarna behöver ha en mer samordnande funktion än tidigare, både internt och externt. För att kunna närma sig en egen försörjning behöver personerna ofta arbetsförberedande insatser, såsom kartläggning av arbetsförmågan för att bedöma om de på sikt kan bli aktuella för arbetsmarknadsåtgärder, såsom offentligt skyddat arbete (OSA) eller Stockholmsjobb på hel- eller deltid. En prioriterad fråga är att utveckla samarbetet kring dessa personer, både internt och externt.

Av de 40 platserna för offentligt skyddat arbete (OSA) som finns tillgängliga för stadsdelsområdets invånare är 26 tillsatta. Lika många kvinnor som män har ett OSA. Ett utvecklingsområde är att fler unga kvinnor ska få ett OSA. Av de tio personer som under året avslutat ett OSA har fem fått ett arbete, fyra a-kassa och en har återgått till försörjningsstöd.

Under året har hittills 41 personer fått en tidsbegränsad anställning i form av så kallade Stockholmsjobb, 25 kvinnor och 16 män. 16 personer, nio kvinnor och sju män har avslutat sitt Stockholmsjobb. Av dem har fem fått ett arbete och åtta A-kassa. Av övriga har två flyttat, två har överförs till sjukvården och två har fått sluta i förtid på grund av att de inte skött sin anställning.

Personer som står långt från arbetsmarknaden har ofta behov av arbetsförberedande åtgärder. Det är lång kö till de verksamheter som finns att tillgå. Förvaltningen erbjuder därför också åtgärder genom nämndens egen sysselsättningsverksamhet "Tur och retur".

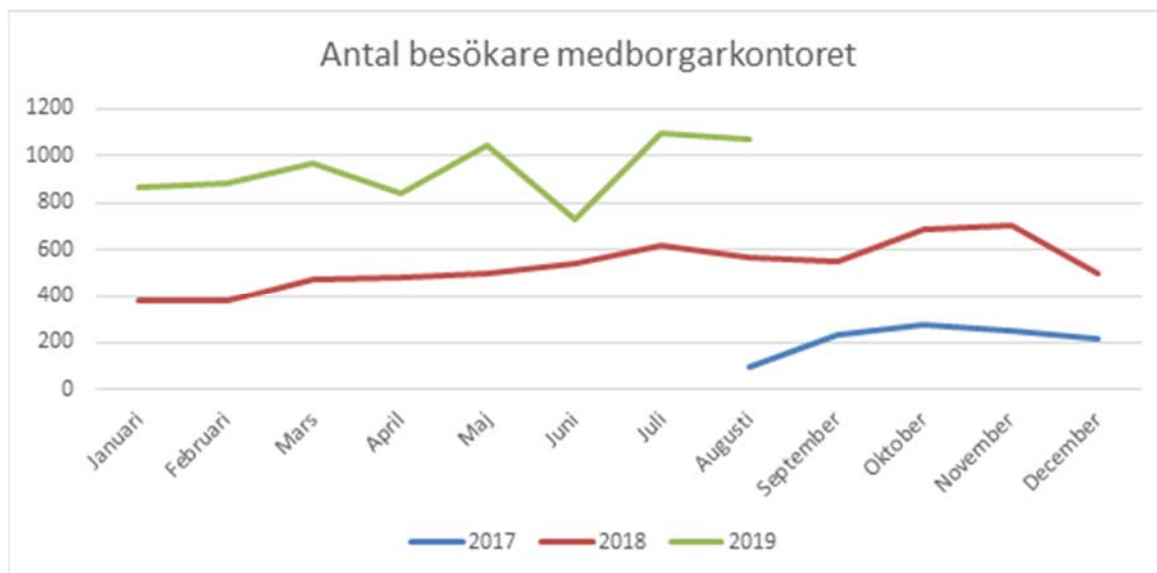
Stöd till ungdomar i familjer med försörjningsstöd

För att bryta ett socialt mönster har förvaltningen i samarbete med Jobbtorg arbetat uppsökande med ungdomar i familjer med långvarigt försörjningsstöd. Sammanlagt har åtta hushåll fått information om stöd och vägledning för att kunna söka arbete eller studier efter gymnasiet. Fyra ungdomar har fått individuell vägledning. En uppföljning av hur det har gått för ungdomarna ska göras under hösten.

Medborgarkontor

Allt fler personer i stadsdelsområdet har fått hjälp med myndighetskontakter genom nämndens medborgarkontor. Kontoret hjälper till exempel invånare som har svårt att förstå

information från myndigheter. En kväll i veckan erbjuder kontoret i Rågsved juridisk rådgivning via en ideellt arbetande jurist. Mellan 2017 och 2018 fördubblades antalet besök och ökningen fortsätter under 2019. I juli 2019 hade kontoret cirka 1 100 besök, ganska jämnt fördelade mellan kvinnor och män. Under våren ökade antalet besök från gruppen nyanlända.

Under perioden har 29 kvinnor sökt sig till medborgarkontoret när de utsatts för våld i nära relation. Kontoret har förmedlat kontakt med förvaltningens relationsvårdscenter (RVC), men också hjälpt besökarna praktiskt med att till exempel spärra obehörig adressändring.

Medborgarkontoret i Rågsved delar lokal med kostenheten. Vintern 2019 ska kostenheten flytta till större lokaler varvid medborgarkontoret flyttar till Rågsveds Community Center.

Rågsveds Community Center

Community center (CC) i Rågsved arbetar med unga kvinnor och män som varken arbetar eller studerar. Verksamheten har inte nått förväntade resultat. Bara ett fåtal ungdomar har deltagit i de aktiviteter som CC arrangerat, som till exempel föreläsningar, kvällsvandringar och tjejgrupper. I dagsläget är sju ungdomar inskrivna i verksamheten, tre kvinnor och fyra män.

Jämställdhet

Från att ha varit en insats som oftast tilldelades män får i dag lika många kvinnor som män ett offentligt skyddat arbete (OSA). En jämställdhetsanalys som gjordes under våren visade att traditionella värderingar och okunskap hos socialsekreterarna styrde vem som remitterades till OSA. Genom jämställdhetsanalysen har kunskapen om ojämställdheten och hur insatsen kan användas ökat hos socialsekreterarna.

Verksamhetsförlagd utbildning

Under perioden har totalt 13 förskollärostudenterna genomfört sin verksamhetsförlagda utbildning (VFU) i förvaltningens förskolor. Det är en halvering mot förra året. En uppföljning av handledarnas förutsättningar för att ta emot studenter inom förskolan visade bland annat att handledare i stort är nöjda med förutsättningarna för uppdraget. Handledarna kände sig trygga i sin roll och väl införstådda i studentens lärandemål.

Förvaltningens särskilda boenden har hittills i år tagit emot totalt 104 studenter: 73 sjuksköterskestudenter, 15 arbetsterapeutstudenter, fyra fysioterapeutstudenter, två specialistsjuksköterskestudenter, fyra fysioterapeuter som går kompletterande utbildning för svensk legitimation och sex sjuksköterskor som går kompletterande utbildning för svensk legitimation. Verklighetslabbet har tagit emot ytterligare 53 studenter för delaktighet i de innovationsprojekt som pågår inom förvaltningen. Studenterna kommer bland annat från Karolinska institutet (KI) och Södertörns högskola.

Tre av de fyra socionomstudenter som förvaltningen tagit emot inom socialtjänsten har erbjudits arbete i förvaltningen under sommaren efter sin VFU. Två tackade ja. Efter beslut i det stadsövergripande VFU-nätverket tar varje stadsdel emot studenter från ett lärosäte i taget. Under vårterminen kom studenterna från Södertörns högskola.

Feriejobb

1 762 ungdomar sökte och totalt 1 338 erbjöds feriejobb i förvaltningen, ungefär lika många flickor som pojkar. Totalt anställdes 1 144 ungdomar under sommaren, ungefär lika många flickor som pojkar. Det gör att årsmålet med 1 600 feriejobb troligen kommer att uppnås. De flesta arbetade på arbetsplatser i stadsdelsförvaltningens regi.

För att nå nämndens mål om antal feriejobb är information på platser där ungdomar vistas och tillgången på lämpliga arbetsplatser närvarande. Utöver en reklamkampanj i arbetsmarknadens regi har förvaltningen informerat på fritidsgårdar och medborgarkontor. Chefer inom förvaltningen har fått information genom intranätet och chefsbladet

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,1 %			3,2 %	3 %	3,3 %	2,8 %	Tertial 2 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,85 %	1,82 %	1,79 %	1,89 %	1,75 %	1,7 %	1,6 %	Tertial 2 2019
Analys								
Antalet nya ärenden till försörjningsstödet har ökat något under perioden, vilket kan bero på en svagare konjunktur. Däremot har antalet personer med ett långvarigt behov av försörjningsstöd fortsatt att sjunka.								
   Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,28 %	1,21 %	1,34 %	1,31 %	1,25 %	1,3 %	1,1 %	Tertial 2 2019
   Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	41 st	16 st	25 st	58 st	58 st	58 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	1 338			1 600	1 600	1 600 st	9 000 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	90			85	85	85 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för	175			327	320	320	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
verksamhetsförlagd utbildning								
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	1 144 st	582 st	562 st	1 608 st	1 600	1 600 st	9 000 st	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör är kvinnor och män självförsörjande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att kvinnor och män i Enskede-Årsta-Vantör är självförsörjande har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nyanlända kvinnor och män som får ett personligt erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	60,71 %				100	100		Tertial 2 2019
Analys Förvaltningen får underlag från arbetsmarknadsförvaltningen om nyanlända som flyttat in till stadsdelsområdet. Den sista listan som skickades är från maj månad. Brev skickas ut med erbjudande om samhällsvägledning samt information om medborgarkontor, utbildning i samhällsorientering, förskolor, stadsdelsmammor och broschyren "Välkommen till Stockholm". Brev skickas till enskilda hushåll, inte individer, företrädesvis till kvinnan i familjen. Det innebär att fler individer inom en och samma familj bedöms nås av ett brev.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska se över organisationen av VFU i syfte att utöka antalet VFU-platser inom hela förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna kring att koppla ett traineeprogram till mottagandet av socionomstudenter för VFU.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Stadsdelsnämnden ska, inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt. Det finns utmaningar i att nå årsmålet gällande indikatorn "Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor". Utfallet på indikatorn har legat markant under årsmålet sedan 2015. Under perioden genomfördes en upphandling för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet. Förvaltningen bedömer att det kan förbättra resultatet. Det är osäkert om effekten kommer att märkas i årets resultat, då ansvar träder i kraft först i oktober 2019.

Utveckling av stadsmiljön för ökad trivsel och trygghet

En ny entreprenör ska ta över ansvaret för parkskötsel, renhållning och vinterväghållning inom stadsdelsområdet. Under perioden har förvaltningen förberett överlämnandet från befintliga entreprenörer. Förvaltningens bedömning är att det på längre sikt kan bidra till att medborgarna i stadsdelsområdet upplever en högre trygghet och att stadsdelsområdet är rent och välskött.

Parklekarna fyller en viktig funktion för barn och föräldrar. Det är därför angeläget att utveckla ett mer strategiskt förhållningssätt kring planeringen av nya parklekar. En utredning kring parklekarnas framtid i ett växande stadsdelsområde pågår.

Lokal samverkan för ökad trygghet

Förvaltningen samverkar med fastighetsägare och stadens förvaltningar och bolag för att öka tryggheten i stadsdelsområdet. I Östberga samordnar förvaltningen samverkan med fokus på att ta hand om den yttre miljön, skapa mötesplatser och förebygga sociala problem.

Störningarna i Dalbottenparken i Högdalen har minskat. Inga klagomål har kommit in till förvaltningen efter det alkoholförbud som kommunfullmäktige beslutade om i maj

För att öka tryggheten arbetar stadens mobila ordningsvakter i sju områden inom stadsdelsområdet. Polisen, affärsidkare i området, boende och andra som samverkar med och möter ordningsvakterna har uttryckt uppskattning för det arbete de utför. I samverkan med

polisen har också övervakningskameror satts upp i Dalen och Östberga och planering pågår för kameror på Gullmarsplan.

Föreningslivet i Rågsved genomför sena nattvandringar med stöd av nämndens aktivitetsbidrag, för att minska oro och otrygghet bland invånarna efter en rad överfall. Sena nattvandringar är ett resultat av ett öppet möte där invånarna fick ställa frågor direkt till förvaltningen och diskutera hur tryggheten skulle kunna öka i området. Ett 20-tal boende och företrädare för föreningar och nätverk verksamma i Rågsved deltog. Nattvandringarna startade upp i augusti.

Polis, fältassistenter, fritidspersonal, nattvandrare och de mobila ordningsvakterna träffas varje fredag för att diskutera aktuella trygghetsfrågor under helgen och kommande vecka. Alla parter menar att träffarna gör arbetet effektivare och bättre genom att det blir möjligt att dela viktig information om enskilda och grupper.

En uppväxt fri från våld – medborgardialog i Östberga

För att förstärka arbetet med trygghet i Östberga har förvaltningen genomfört medborgardialogen ”En uppväxt fri från våld” med inriktning på flickor och pojkar i åldern 0 – 6 år. Under våren genomfördes dialogmöten med vårdnadshavare och boende tillsammans med politiker, tjänstepersoner och andra aktörer i området.

Åtta åtgärdsförslag togs fram som bland annat innehöll bildandet av ett föräldranätverk, fler mötesplatser och förslag på förstärkt samverkan för att förhindra rekrytering av unga till kriminalitet. Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan och planering för genomförande pågår.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						85 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				69 %		78 %	77 %	2019
Analys								
Årsmålet har inte nåtts sedan 2014 och det finns en risk att årsmålet heller inte nås 2019. Förvaltningen arbetar med både förebyggande åtgärder, såväl som trygghetsskapande åtgärder i stadsmiljön, och förhoppningen är att detta ska bidra till en uppåtgående trend i flickors och pojkars, kvinnors och mäns upplevda trygghet.								
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				68 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				70 %		71 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						88 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantör är ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde att bo och vistas i har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska fortsätta sitt samarbete mellan skola och socialtjänst med våldsprevention utifrån programmet mentorer i våldsprevention, MVP.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetenshöjande insats för personal inom ekonomiskt bistånd i samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen om våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetenshöjande insats för personal inom socialtjänsten i samverkan med socialförvaltningen om våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en webb utbildning om våldbejakande extremism för relevant personal inom förvaltningens verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningen ska genomföra trygghetsinventeringar i samband med ansökan om trygghetsmedel.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ha en nära dialog med förskolor och skolor i samband med parkutvecklingsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ingå ny samverkansöverenskommelse med lokalpolisen.	2019-01-01	2019-12-31	

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen ska revidera Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnds handlingsplan mot våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-05-31	
	Analys Aktivitet avslutades i samband med tertialrapport 1.			
▶	Förvaltningen ska samarbeta med Idrottsförvaltningen om jämställda, attraktiva och trygga motionsplatser samt träffpunkter	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förvaltningen ska söka trygghetsmedel för trygghetsskapande åtgärder, såsom t.ex. belysning och trygghetsröjningar.	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förvaltningen ska ta fram en rutin för att säkerställa att lokaler inte lånas eller hyrs ut till aktörer som stödjer eller är involverade i våldsbejakande extremism.	2019-01-01	2019-12-31	
	Analys Förvaltningen inväntar stadsledningskontorets rutin kring uthyrning av lokaler.			
	Förvaltningen ska under 2019 tydliggöra information rörande stadens städgaranti.	2019-01-01	2019-12-31	
▶	Förvaltningen ska utveckla tillämpningen av dialog med medborgare kopplade till parkutvecklingsprojekt.	2019-01-01	2019-12-31	
	Förvaltningen ska verka för samordning av skötsel, underhåll och investeringar av den offentliga miljön	2019-01-09	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

◆ Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls delvis.

Arbetsmarknadsläget och bristen på utbildade förskollärare är en av anledningarna till att målet om andel förskollärare inte uppnås. Den självvärdering de anställda gör visar något lägre resultat i förhållande till årsmålet. Däremot når förvaltningen målet när det gäller barngruppernas storlek och antal barn per anställd.

Implementering av den reviderade läroplanen i förskolan

För att utveckla undervisningen i förskolan deltar nämndens förskoleenheter i forsknings- och utvecklingsprogrammet "Flerstämig undervisning i förskolan" (FundIF). Medverkan i programmet har bidragit till att synliggöra undervisning i förskolan. Förskollärare som deltagit menar att undervisningen blivit mer medveten och likvärdig och att antalet planerade och spontana undervisningstillfällen har ökat.

För att öka likvärdighet i förskolornas undervisningsmiljöer och inbjuda till meningsfulla sammanhang som bidrar till utveckling och lärande har förvaltningen tagit fram nya riktlinjer.

Den reviderade läroplanen för förskolan har tydligare krav på digitalisering i förskolan. Fyra förskollärare och barnskötare har påbörjat en utbildning i programmering. Under utbildningstiden har de genomfört workshops med medarbetare i stadsdelsområdet. Under perioden har cirka 50 barnskötare och förskollärare deltagit i workshop i programmering och fler kommer att delta under hösten.

Språk

Under perioden har två förskolor i Östberga arbetat särskilt med språkutveckling för att öka medvetenheten kring det språkutvecklande arbetet för alla pedagoger. Pedagogerna har upplevt att arbetet bidragit till en större medvetenhet kring vikten av att läsa ofta för barnen.

Under perioden har stadsdelens språkpedagog påbörjat kursen *Läsa barnbok på svenska* för barnskötare med annat modersmål. Utbildningen fortsätter under hösten och kommer sedan att utvärderas.

Stödteam

Förvaltningens stödteam, bestående av specialpedagoger och en språkpedagog, har bland annat genomfört utbildningar i TAKK (Tecken för Alternativ och Kompletterande Kommunikation). Under perioden har insatser kring barn i behov av särskilt stöd utvärderats. Utvärderingen visade att de flesta av de barn som får stöd har utvecklats och att fler förskollärare och barnskötare använder TAKK. Utvärderingen visade också vissa utvecklingsområden. Samarbetet med vårdnadshavare behöver förbättras för att ge dem möjlighet att påverka insatserna. Rutinerna kring barns handlingsplaner behöver ses över för att försäkra att de genomförs, följs upp samt är kända för hela arbetslaget.

Nya vägar

För att personal lättare ska upptäcka barn som lever med missbrukande föräldrar samarbetar tre enheter inom förskolan med socialtjänsten i projektet "Nya vägar" tillsammans med Ersta värdpunkt. I projektet har förskolepersonal fått ökad kunskap om stöd till barn med missbrukande föräldrar. Personal har fått information om orosanmälningar och om socialtjänstens arbete. Arbeta med en handlingsplan för hur förskolan ska agera vid misstanke om att barn lever i familjer med missbruk har påbörjats under perioden.

Våldsförebyggande arbete i förskolan

Förskoleenheterna Snösätra, Hagsätra och Rågsved arbetar särskilt med våldsförebyggande arbete. Personal har beskrivit att barnen blivit mer medvetna om sina egna och andras känslouttryck genom att sätta ord på dem. Förskollärare och barnskötare har också utvecklats i arbetet med barnen och hur konflikter kan hanteras.

En delrapport om det våldspreventiva arbetet har sammanställts på en deltagande enhet. Slutsatserna är bland annat att förskolan både behöver arbeta med barnen och utveckla samarbetet med vårdnadshavare. Genom att skapa relationer med vårdnadshavare och samtala om uppfostran kan förskollärare och barnskötare bli ett stöd för vårdnadshavare och på så sätt förebygga uppfostringsvåld. Med barnen har det dels handlat om att hantera impulser och dels om förmågan att sätta sig in i andras situation.

Jämställdhet

Under perioden har några förskolor genomfört en självvärdering av personalens upplevelse av jämställdhet i verksamheten. En slutsats är att jämställdhet behöver integreras som en naturlig del i det pedagogiska arbetet i stället för att vara en enskild aktivitet. Fler självvärderingar kommer att redovisas i verksamhetsberättelsen 2019.

En jämställdhetsanalys har visat att pojkar erbjuds mer rörelse än flickor i förskolans verksamhet. En förskoleenhet har därför medvetet erbjudit fler rörliga undervisningssituationer till båda flickor och pojkar.

Forskning visar att personalens medvetenhet kring det egna agerandet är avgörande för jämställdhetsarbetet i förskolan. En förskoleenhet har under perioden sett att barnskötare och förskollärare anser att de själva bemöter flickor och pojkar mer jämställt än kollegor gör generellt. Enheten kommer därför fortsätta jämställdhetsarbetet med att fokusera på pedagogens egna handlingar och medvetandegöra det egna beteendet. I det arbetet kommer pedagogerna filma varandra i olika situationer. Filmerna analyseras sedan av pedagogerna själva och arbetslagen.

I arbetet med att utveckla undervisningsmiljöer inom förskolan har förvaltningen förtydligat att miljön ska byggas så att den inspirerar och utmanar barnen att bredda sina förmågor och intressen utan att begränsas av könsstereotypa uppfattningar.

Digitalisering inom förskolan

Avdelning förskolas IT-samordnare har under perioden gått en utbildning i skolplattformens planerings- och bedömningsmodul tillsammans med en representant från varje förskoleenhet. En tids- och aktivitetsplan för införandet av modulen har påbörjats. Inför införandet kommer varje förskoleenhets ledningsgrupp att få utbildning. Avdelningen förskola kommer sedan behöva ta fram riktlinjer för hur systemet ska användas och hur det ska kopplas ihop med förskolornas pedagogiska arbete.

Öppna förskolan

Förvaltningens sex öppna förskolor erbjuder barnen pedagogisk verksamhet samtidigt som föräldrar får möjlighet att skapa nya nätverk. Föräldrarådgivare och barnmorskor har under perioden regelbundet besökt verksamheten.

Under perioden har verksamheten haft 10 013 besök, varav 4 917 var vuxna och resten barn. I genomsnitt har 38 procent av de vuxna besökarna varit män. Andelen pappor som besökt verksamheten varierar mellan stadsdelarna.

I Rågsved har andelen pappor som besöker den öppna förskolan ökat efter en tidigare satsning på ”pappaöppet”. Riktade verksamheter som till exempel SFI för nyanlända småbarnsföräldrar och ”svenska med baby” har besökts av fler pappor och det har gjort att fler också besökt den ordinarie verksamheten. Tyvärr minskar andelen pappor som kommer till öppna förskolan i Östberga och Högdalen jämfört med tidigare perioder. En analys av orsaker kommer att göras i samband med verksamhetsberättelsen.

För att öka inskrivningsgraden i förskolan samarbetar den öppna förskolan med närliggande förskolor genom introduktionsförskolan som är integrerad i verksamheten (se nedan).

Uppföljning av introduktionsförskolan

Introduktionsförskolan har bedrivits sedan 2018 i Rågsved och Högdalen, med bland annat svenskundervisning genom svenska för invandrare (SFI) och introduktion till den vanliga förskolan. Under hösten utökas introduktionsförskola och SFI även till Dalen och Östberga öppna förskolor. Verksamheten är integrerad med de ordinarie öppna förskolorna i Rågsved och Högdalen.

Det vanligaste skälet till att nyanlända föräldrar vänder sig till introduktionsförskolan är möjligheten att ta del av SFI. Utöver SFI-undervisningen får besökarna också ta del av samhällsvägledning och återkommande besök från Medborgarkontoret och Jobbtorg. Studie- och yrkesvägledare från Jobbtorg Unga Globen har besökt öppna förskolan i Rågsved en gång

i månaden under januari till juni 2019. Vid varje tillfälle har minst två till tre föräldrar fått vägledning till arbete eller studier.

I genomsnitt har 15 föräldrar per månad tagit del av SFI genom introduktionsförskolan. Antalet är en underskattning, eftersom lärarna också välkomnar nyanlända som ännu inte fått beslut om uppehållstillstånd och som därmed inte ingår i statistiken.

Besökarna uppger att de har fått information om verksamheten genom vänner, medborgarkontoret, barnavårdscentralen, stadsdelsmammorna och inkluderingslotsen.

Introduktionsförskolan i Rågsved har ett nära samarbete med de tre omkringliggande förskoleenheterna i Snösätra, Rågsved och Hagsätra. Besök arrangeras kontinuerligt för att öka inskrivningsgraden i förskolan. Planering pågår för samarbete mellan förskolor och introduktionsförskolor i Östberga och Dalen. Samarbetet med förvaltningens stadsdelsmamma har under perioden fungerat bra och hon beskrivs av medarbetare som en nyttig brobyggare mellan kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden och öppna förskolan.

En utvärdering av ett kulturprojekt inom öppna förskolan i Rågsved och Östberga där nyanlända småbarnsmammor deltagit visar att kvinnorna upplever ökad självkänsla och självförtroende och därmed ökad egenmakt. Deltagarna uttrycker att de bland annat har utvecklats språkligt och vidgat sitt nätverk. Totalt har 104 kvinnor och deras barn deltagit. Projektet är finansierat av länsstyrelsen och syftar till att lära nyanlända småbarnsmammor mer om det svenska samhället, svenska språket, barntillsyn och föräldrarollen i Sverige samt hälsa.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	34,9 %	2 %	33 %	38,3 %	38,5 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
Analys Arbetsmarknadsläget och bristen på utbildade förskollärare är en av anledningarna till att målet om 41% förskollärare inte uppnås. Förvaltningen arbetar långsiktigt utifrån förvaltningens handlingsplan med att öka andelen samt behålla befintliga förskollärare. Flera enheter har anställt nya förskollärare under perioden. Samtidigt har flera slutat, bland annat på grund av pension, vilket gör att andelen förskollärare är ungefär samma som vid tertialrapport 1. I en enhet har förskollärare som slutat ersätts med vikarier och därmed minskat andelen förskollärare. Anledning till det, är att enheten kommer att slås ihop med en annan förskolenhet från 1 januari 2020, och det är ännu inte klart hur den nya enheten kommer att organiseras.								
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	84 %			84 %		90 %	90 %	2019
Analys 84 procent av vårdnadshavarna är som helhet nöjda med förskolan, vilket innebär ett oförändrat resultat från föregående år. Det är något under stadens kommunala totalt som uppnår ett resultat på 85 procent 2019. Förvaltningen kan utläsa att vårdnadshavare önskar ökad insyn i förskolans matsedel samt ökad möjlighet till digital kommunikation mellan förskola och hem.								
  Antal barn per grupp	15,7 barn/avd.			15,4 barn/a vd.	16 st	16	16	Tertial 2 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,1 st			4,7 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,4			3,3		3,8	3,8	2019
Analys								
Förvaltningens sammanfattande nivå utifrån arbetslagens självvärdering uppnår en nivå om 3,4 (mät datum maj för perioden 1 jan-31 maj 2019). Vilket är en ökning från föregående år.								
Återkommande kriterier till arbetslagens lägre skattning är att det saknas digitala verktyg och/eller digital kompetens för bättre resultat inom de olika områdena.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepad och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs förskolor och öppna förskolor främjar alla flickor och pojkars utveckling och lärande

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantörs förskolor och öppna förskolor främjar alla flickor och pojkars utveckling och lärande har fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är ändå att nämndmålet uppfylls delvis mot bakgrund av att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel kvinnor och män som besöker öppna förskolan som känner att de har inflytande i verksamheten	95	95	94	91		90		2019
 ♀ Andel kvinnor och män som besöker öppna förskolan som tycker att alla barn, oavsett kön, ges lika möjligheter till lärande och utveckling				95		90		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som svarar på Förskoleundersökningen	73 %					70 %		2019
 Förskolornas resultat på område "Barns språkliga och kommunikativa utveckling" i kvalitetsindikatorn (WKI)				3,2		3		2019
 Förskolornas resultat på område "Pedagogisk miljö och material" i kvalitetsindikatorn (WKI)				3,3		3		2019
 Förskolornas resultat på området "Barns matematiska utveckling"						3		2019
 Förskolornas resultat på området "Naturvetenskap och teknik"						3		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelning förskola medverkar i forskning- och utvecklingsprogrammet Flerstämmig undervisning i förskolan (FundIF)	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska genomföra informations- och kompetensutbildningsåtgärder för medarbetare om måltidspedagogik	2019-01-09	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska revidera förvaltningens språkprogram utifrån läroplan för förskola (LPFÖ18).	2019-01-01	2019-12-31	
Avdelning förskola ska se över VFU-processerna för att öka handledares möjlighet att ta emot fler studenter.	2019-01-01	2019-12-31	
Avdelning förskola ska utreda hur rekryteringsprocesser inom förskola kan utvecklas.	2019-01-01	2019-12-31	
 Avdelning förskola ska utveckla förskolornas arbete med brukarundersökningen.	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningen kommer utreda möjligheter till samverkan mellan äldreomsorgens kostverksamhet/dietist och förskolans kostverksamhet.	2019-01-09	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en inventering av tillgängligheten i förvaltningens befintliga förskolor och öppna förskolor. I de fall som brister rörande tillgänglighet identifieras ska förvaltningen utarbeta en åtgärdsplan (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Förvaltningen har under perioden granskat en majoritet av stadsdelsområdets parklekar. Granskningen har gjorts utifrån material från Myndigheten för delaktighet. Förskolorna gör egna inventeringar utifrån samma material. Förvaltningen ska göra stickprov för att säkerställa att det genomförs korrekt.			
Granskningen av parklekar visar stor variation mellan olika verksamheter. En åtgärdsplan ska tas fram utifrån en analys av resultaten och läggas in i verksamhetsplan 2020.			
 Rosa pärmen ska revideras	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt. Målet för indikatorn "andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärijas" har inte uppnåtts. Förvaltningen arbetar därför med att utveckla det vräkningsförebyggande arbetet ytterligare.

Våld i nära relationer

Antalet personer som söker hjälp från relationsvårdsteamet (RVT) ökar. Förvaltningen bedömer att det bland annat beror på informationskampanjer och att våld i nära relationer uppmärksammas mer i samhället än tidigare. RVT har under året gjort 26 placeringar i skyddade boenden där det funnits 28 medföljande barn. Åtta av de kvinnor som haft skyddat boende har flyttat till en självständig boendeform.

Relationsvårdscentrum Sydost (RVCS) erbjuder stöd och behandling för vuxna personer som levt i eller utövat våld i nära relation. Insatsen ges i form av individuella samtal, kvinnogrupp till våldsutsatta kvinnor, samt ickevåldsgrupp till våldsutövare. Under perioden januari-juni har 156 våldsutsatta kvinnor, 6 våldsutsatta män, 43 våldsutövande män och 3 våldsutövande kvinnor ingått i RVCs behandlingsinsatser.

Frågor om utsatthet för våld ställs till majoriteten av alla personer som söker försörjningsstöd. Brukarna får också information om stöd och hjälp till våldsutsatta. Ett utvecklingsområde är bemötandet av par som kommer tillsammans. Där ställs inte frågan om våld eftersom det kan vara en risk för den som eventuellt är våldsutsatt. Erfarenheten från socialsekreterarna är att få berättar om de utsätts för eller utsätter andra för våld i nära relation.

Orosanmälningar

Antalet orosanmälningar om barn och unga som far illa som kommit in till förvaltningen har ökat markant under perioden, jämfört med samma period 2018. Under januari till juli fick förvaltningen in 1 503 orosanmälningar, varav 686 avsåg flickor och 817 pojkar. Motsvarande siffra för 2018 var totalt 1 271.

Under året har 45 procent av orosanmälningarna berört flickor och 55 procent pojkar. Det vanligaste har varit att anmälningarna kommit från polisen. Andelen av alla anmälningar under perioden som kommit från skolan har sjunkit under perioden. Flest anmälningar har kommit från stadsdelen Hagsätra. Antalet orosanmälningar från Hagsätra och Bandhagen har ökat medan det har minskat från Rågsved.

En något större andel förhandsbedömningar genomförs inom 14 dagar de senaste månaderna trots att antalet orosanmälningar har ökat. Det innebär att brukarna inte behöver vänta på besked om det blir utredning eller inte och att barn får sina behov tillgodosedda snabbare. Under det första halvåret 2019 gjorde handläggarna förhandsbedömningar inom 14 dagar i 73 procent av ärendena. Motsvarande siffra för 2018 var 68 procent.

Allvarssamtal inom 48 timmar

I stadens budget för 2019 fick socialtjänsten i uppdrag att hålla allvarssamtal med ungdomar som för första gången begår ett brott inom 48 timmar efter det att brottet begåtts. Socialtjänsten har erbjudit samtal inom 48 timmar när det gäller brott men det framgår inte av polisanmälan om det var första gången ungdomen är misstänkt för ett brott. Därför har alla ungdomar som är misstänkta för brott kallats till allvarssamtal. Socialtjänsten har ett bra samarbete med polisen, men som regel har polisen inte möjlighet att delta i dessa samtal med så kort varsel.

Tvångsinsatser enligt lagen om vård av unga (LVU)

Antalet barn och unga med mycket allvarlig social problematik där förvaltningen använt sig av tvångslagstiftning enligt lagen om vård av unga (LVU) har ökat under året. Även föräldrars problem har ökat. Det har bland annat handlat om allvarlig beroendeproblematik hos nyblivna mödrar, våld i nära relationer - hedersproblematik, och grova brott begångna av ungdomar.

Tabellen nedan synliggör utredningsenhetens ärendehantering och visar ökningen i jämförelse med föregående år.

T2 2019-01-01 - 2019-07-31			
	Flicka	Pojke	Totalsumma
Hanterade ärenden			
Med placering*	37	58	95
LVU**	16	35	51
SoL**	25	31	56
Utan placering*	496	587	1083
Totalsumma*	533	645	1178
T2 2018-01-01 - 2018-07-31			
	Flicka	Pojke	Totalsumma
Hanterade ärenden			
Med placering*	25	33	58
LVU**	8	18	26
SoL**	21	23	44
Utan placering*	383	464	847
Totalsumma*	408	497	905

Antalet ärenden har också ökat hos Familjecentrum inom öppenvården som från januari till juni arbetat med 232 barn, 131 pojkar och 101 flickor. Det är en ökning med 29 procent jämfört med samma period 2018.

Familjevård

Antalet barn och ungdomar från stadsdelsområdet som behöver placering i familjehem ökar. Hittills i år har elva barn placerats i familjehem, lika många som under hela 2018. Sammantaget är 80 barn och ungdomar från stadsdelsområdet upp till 21 år placerade i familjehem, 34 flickor och 46 pojkar. Förvaltningen letar lämpligt familjehem för ytterligare 18 barn och ungdomar.

När det gäller ensamkommande barn och ungdomar är trenden den motsatta. I dagsläget är 30

barn placerade i familjehem och få nya tillkommer.

När barn och ungdomar varit familjehemsplacerade i tre år prövas möjligheten att flytta över vårdnaden till familjehemmet. Det ökar tryggheten och stabiliteten för barnen. 37 barn i stadsdelsområdet har fått vårdnaden överflyttad till sitt familjehem.

Familjerätten

Antalet barn som flyttar till Enskede-Årsta-Vantör där Migrationsverket har godkänt faderskap ökar. Det möjliggör för barnen att bli folkbokförda i Sverige. Ett problem är att skatteverket inte godkänner den faderskapsbedömning som Migrationsverket har gjort. Detta innebär att familjerätten inom förvaltningen behöver göra en faderskapsutredning som kan dra ut på tiden.

För att barn ska slippa hamna i en uppslitande vårdnadstvist har de frivilliga samarbetsamtalen flyttat över från förvaltningens öppenvård till familjerätten. Satsningen utgår från ett tydligare barnperspektiv och medför att familjerätten tidigt kan skriva samarbetsavtal som gynnar barnen.

Jämställdhet

En tidigare jämställdhetsanalys inom daglig verksamhet LSS visade att fler mål finns upprättade för kvinnor i daglig verksamhet än för män, men att männens mål uppnås i högre grad än kvinnornas. En handlingsplan för åtgärder har tagits fram under perioden och utfallet redovisas i verksamhetsberättelsen 2019.

Förvaltningen har genomfört en jämställdhetsgranskning för att undersöka om socialsekreterare gör ojämslällda bedömningar av flickors respektive pojkars behov av stöd och skydd från socialtjänsten. Det visade sig vara svårt att dra några tydliga slutsatser men några mönster framkom. Till exempel fanns övervägande kvinnor i ungdomens nätverk och en fråga kan då vara om socialtjänsten ska engagera sig mer i att få män i nätverket som referenspersoner. En annan iakttagelse var att barnets behov beskrevs olika för flickor och pojkar. Flickornas beskrivning hade större fokus på att stärka relation mellan barn och förälder, medan pojkarnas behov mer bestod av stöd till vårdnadshavarna med gränssättning.

Barnrättsperspektivet

För att säkra barnens rättigheter har de flesta enheter inom socialtjänsten ett eller flera barnrättsombud som har till uppgift att sprida kunskap om barnrätt inom sina respektive arbetsgrupper. En plan för hur barnrättsperspektivet ska säkras i verksamheterna har presenterats för stadsdelsnämnden i april.

En kartläggning visar att barnets perspektiv oftast beaktas i utredningar inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri, där det är relevant. Inför det fortsatta utvecklingsarbetet har kartläggningen identifierat tydliga utvecklingsområden.

Det sker en tydlig förbättring i hur handläggarna dokumenterar barnens situation inom försörjningsstödet och inom missbruksvården. Internkontroller visar att barnens situation dokumenterats i 85 respektive 67 procent av de ärenden som granskades. Fokus är på skolgång, fritidsaktiviteter och särskilda behov men även frågor om vårdnad och umgänge är vanliga. Information om barnens situation kommer i huvudsak från föräldrarna. Socialsekreterarna har i några fall haft direktkontakt med barn i övre tonåren.

Familjens hus

Förvaltningen erbjuder samtal till föräldrar som behöver stöd i sitt föräldraskap genom föräldramottagningen i familjens hus. Fram till mitten av juli har 162 stödsamtal med 120 familjer genomförts i år. Andelen pappor som deltar är 33 procent, vilket är ungefär i nivå med tidigare. Tillsammans med primärvården har förvaltningen gjort 61 hembesök under perioden inom projektet STIS (Stärkt Tidigt Stöd i Samverkan).

ABC (alla barn i centrum) är ett projekt som syftar till att utifrån barnkonventionen stärka barns självkänsla och skapa en god relation mellan barn och föräldrar. Tre ABC-grupper har hållits under våren, i Östberga, Stureby och Familjens Hus med 26 deltagare, sju män och 19 kvinnor.

Föräldrar som upplever mycket konflikter i vardagen erbjuds verktyg för att förebygga svåra vardagssituationer genom föräldraprogrammet ”Komet”. Under perioden har en Kometgrupp för föräldrar med barn 3 – 11 år hållits med nio föräldrar, varav sex kvinnor och tre män.

Elva föräldrar med barn 12 – 18 år har provat en ny modell kallad ”ABC tonår”, tre män och åtta kvinnor.

Sammanlagt 20 utrikes födda föräldrar som vill veta mer om det svenska samhället har deltagit i programmet ”Föräldraskap i Sverige” (FöS). Föräldrarna har uppskattat kursen och utvärderingen visade att de fått ny värdefull kunskap som stärkt dem i deras föräldraskap.

Utvärderingar av de olika föräldragrupperna visar att föräldrarna är mycket nöjda. I stort sett alla kan rekommendera respektive föräldrakursen till andra och de känner sig överlag stärkta i sitt föräldraskap.

Förvaltningen samarbetar med Farsta stadsdelsförvaltning kring barn med behov av stöd. Barn med föräldrar som har psykisk ohälsa och/eller missbruksproblem hänvisas till stödverksamhet Humlan i Farsta. För barn med skilda föräldrar erbjuder förvaltningen i samarbete med Familjerätt Sydost stödgruppen Skilda världar. Två grupper har genomförts, med fem respektive tre deltagare, efter flera avhopp. Fortsättningsvis kommer arbetet att förankras bättre hos barn och föräldrar inför gruppstart för att undvika avhopp.

Budget- och skuldrådgivning

Antalet personer som vänder sig till budget- och skuldrådgivningen på grund av spelmissbruk har ökat. Generellt har också antalet ansökningar om skuldsanering ökat. Även gruppen äldre som söker ökar. Bland barnfamiljer är det ovanligt att ekonomi är det enda problemområdet. I dessa ärenden samverkar budget- och skuldrådgivaren med exempelvis socialtjänst och sjukvård.

Under januari till juli har totalt 340 personer kontaktat budget- och skuldrådgivarna på telefon och via mail. 180 personer har besökt den öppna mottagningen, 82 kvinnor och 98 män. Cirka 32 procent av de som besökt den öppna mottagningen är barnfamiljer.

I största möjliga mån erbjuds barnfamiljer en besökstid inom en vecka. I de fall där detta inte varit möjligt har någon av rådgivarna tagit personlig kontakt per telefon för att få en uppfattning om eventuellt akut behov av rådgivning.

Under perioden januari till juli har budget- och skuldrådgivningen haft i genomsnitt 262 pågående ärenden per månad. Andelen pågående skuldsaneringsärenden utgör 27 procent av de pågående ärendena. Under perioden har 171 ärenden avslutas, varav knappt 20 procent

varit skuldsaneringsärenden.

Boendefrågor

163 personer i stadsdelsområdet har fått bostad genom så kallat "avtalat boende" hos Stockholms stads bostadssociala resurs, SHIS. Kontraktet löper under fem år och förvaltningen har ett ekonomiskt ansvar för den boende så länge denne bor i lägenheten. Av kontraktsinnehavarna är 90 kvinnor och 73 män och 60 tillhör barnfamiljer. Genom den nya möjligheten till avtalat boende hos SHIS är det få barnfamiljer som bor i tillfälliga boenden som till exempel härbärgen och vandrarhem.

Personer som har insatser från förvaltningen kan få hjälp med boende genom de 175 lägenheter som förvaltningen har kontrakt på. 137 av kontraktet gäller tränings- och försökslägenheter, 27 jourlägenheter och elva är skyddade boenden.

Under året har hittills tre kvinnor och tre män fått överta kontraktet på sin försökslägenhet. Tre kvinnor och fem män har flyttat från träningslägenhet till försökslägenhet. Bland framgångsfaktorerna för att kunna ta över kontraktet finns bland annat den obligatoriska boendekursen på fyra tillfällen alla som bor i försöks- och träningslägenhet erbjudits. En annan framgångsfaktor är arbetet med de boendes ekonomiska situation.

Vräkningsförebyggande arbete

Under tertial 2 har inga avhysningar gjorts av hushåll där det finns barn. Däremot gjordes 1 avhysning under tertial 1, där förvaltningen hjälpte till att ordna ett annat stadigvarande boende åt familjen genom Bostadsförmedlingen.

Under året har det hittills kommit in 22 meddelanden om avhysning från kronofogden, där fem kvinnor och 17 män stod som kontraktsinnehavare. Det är en minskning jämfört med förra året (33 meddelanden). I tre ärenden kunde avhysningen förhindras.

En genomlysning kommer att göras av det vräkningsförebyggande arbetet för att se om det finns möjlighet att förhindra avhysning i flera ärenden och hur det i så fall ska göras.

Missbruksvården

Trenden mot ett ökat antal anmälningar enligt lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) fortsätter. Hittills under året har det kommit in 60 anmälningar, gällande 22 kvinnor och 38 män. I de flesta fallen har handläggarna kunnat motivera den enskilde att ansöka om frivilliga insatser. I 14 fall har utredning enligt LVM inletts varav två har resulterat i en ansökan om vård enligt LVM.

Sedan maj 2019 ansvarar förvaltningen för Öppenvård Sydost (ÖS) inom missbruksvården. ÖS tar emot brukare från Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområden. Efterfrågan på ÖS insatser är stor och för närvarande är 60 personer inskrivna för behandling, varav 29 från Enskede-Årsta-Vantör.

Träfflokalen Valvets öppettider har minskat för att förvaltningen i stället prioriterat ett ökat stöd till personer som bor i försöks- och träningslägenheter. Besökarna kommer i första hand att hänvisas till förvaltningens träfflokal Flotten, de dagar Valvet är stängt.

Förvaltningen har ingått ett idéburet offentligt partnerskap (IOP) med Convictus Bryggan i Högdalen. IOP innebär att samarbetet kommer att intensifieras kring besökare på Bryggan som är i behov av stöd och hjälp från förvaltningen.

Sociala insatsgruppen (SIG)

Sociala insatsgruppen arbetar med att bryta en kriminell livsstil hos brukare. De mål som satts upp för verksamheten ser ut att uppnås under året. Hittills i år har tre personer varav en kvinna och två män genomfört programmet och nått sina individuella mål.

Sociala insatsgruppens arbete med ungdomar har uteslutande haft pojkar aktuella under året. Sammanlagt åtta pojkar har haft insatsen, varav sex fortfarande pågår. En har avslutats enligt plan och en annan pojke valde att inte medverka.

Uppföljning av handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare

Äldreomsorgen har satsat på det nära ledarskapet utifrån handlingsplanen för biståndshandläggarnas arbetssituation. En ytterligare biträdande enhetschef har anställts under perioden. En omfattande omorganisation har genomförts utifrån bland annat ett arbetsmiljöperspektiv för att skapa tydligare processer och minska stress. Ett lägre AMI i årets medarbetarundersökning kan troligen förklaras av ett omfattande förändringsarbete. En handlingsplan är framtagen utifrån resultaten.

Biståndshandläggarna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri gav mycket goda resultat i årets medarbetarundersökning. Utifrån medarbetarenkäten och handlingsplanen ges möjlighet att ta upp behov av enklare avlastning. Medarbetare kan också påtala om de behöver stöd i prioriteringar med mera.

Individ och familjeomsorg barn och unga arbetar aktivt med att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare. Trots hög arbetsbelastning på samtliga enheter visade medarbetarenkäten ett högre AMI på alla enheter jämfört med 2018. En framgångsfaktor har varit att socialsekreterare haft regelbundna avstämningar med sin närmsta chef för att se över arbetsbelastning. På utredningsenheten har fler socialsekreterare anställts som en anpassning till den kraftiga ökningen av antalet ärenden under början av 2019. På utredningsenheten kan 80 procent av medarbetarna rekommendera arbetsplatsen till andra. En trolig förklaring är möjlighet till kompetensutveckling och en lyhörd ledning.

För att renodla uppdragen på enheterna och öka chefstätheten genomförde Individ och familjeomsorgen vuxna en omorganisation som trädde i kraft den 1 maj 2019. Den innebar färre enheter och fler biträdande enhetschefer. Aktivt medarbetarindex, AMI, har sjunkit något på flera enheter. Det kan bero på oro och omställning med den nya organisationen. Resultaten är dock inte jämförbara med tidigare eftersom nya arbetsgrupper bildats. Arbetet med handlingsplanen har fortsatt enligt plan. Bland annat är ett viktigt fokusområde att följa upp arbetsbelastningen i grupper som har ökat antal nya ärenden.

Uppföljning av utvecklad samverkan mellan skola, socialtjänst och polis

Förvaltningen har utvecklat samverkan med både skola och polis för att kunna agera samordnat. Under en period utförde till exempel ett ungdomsgäng flera rån utmed gröna tunnelbanelinjen. Farstapolisen och socialtjänsten la upp en gemensam strategi och planering för att hitta en lösning. En framgångsfaktor var möjligheten att kombinera de olika insatser polisen respektive socialtjänsten har tillgång till.

Socialtjänsten träffar polisen i Farsta respektive Globen två gånger per termin. Träffarna syftar till att utbyta kunskap om läget i stadsdelsområdet. Förvaltningen och polisen har också regelbundna möten för att motverka våldsbejakande extremism.

Förvaltningen har under vårterminen samverkat med Globenpolisen om oroligheterna i Dalen. På en övergripande strategisk nivå samverkar förvaltningen med polisen från både Farsta och Globen. Det förebyggande arbetet har utvecklats genom att ledningsgruppen för Individ och familjeomsorg barn och unga har träffat representanter från både Farstapolisen och Globenpolisen.

På stadsdelsnivå samverkar förvaltningen med skolledare och polis kring barn 1 – 20 år. Syftet är att fånga upp problem och agera så tidigt som möjligt. I samverkan görs en långsiktig planering för det förebyggande arbetet.

Skolsociala stödteam (SST) drivs i samverkan mellan utbildningsförvaltningen och socialtjänsten för att arbeta gemensamt med elever med hög skolfrånvaro och som riskerar att inte nå målen i skolan. Båda parter är mycket nöjda med samverkansformen. SST är en del av BUS-samverkan (Barn i Behov av särskilt stöd), vilket är samverkan mellan skola, socialtjänst, barnomsorg, habilitering, BUP, BUMM (bar- och ungdomsmedicinsk mottagning). Arbetsmetoden togs fram under 2018 och har nu börjat införas på ett bra sätt. Socialtjänsten har haft en mycket positiv samverkan med utbildningsförvaltningen med att skapa gemensamma strukturer för arbetet. Denna samverkan och att arbeta tillsammans är en förutsättning för att kunna hjälpa barn och deras familjer på bästa sätt.

Våldsförebyggande arbete i samverkan med utbildningsförvaltningen

Mentorer i våldsprevention (MVP) är ett våldsförebyggande program som riktar sig till elever i årskurs 7 och 8. Uppföljningar visar att elever i större utsträckning anger att de vet vem de ska vända sig till när de behöver stöd, att de i högre grad upplever att vuxna reagerar när någon har varit elak och att andelen elever som upplever att det är en bra stämning på skolan har ökat efter att man deltagit i projektet. I projektet får elever diskutera utifrån olika teman för att öka medvetenheten om våld. Eleverna får ledning i olika övningar som syftar till att öka empati och erbjuda strategier för att ingripa på ett säkert sätt när någon utsätts. MVP-program pågår i Hagsätra och Rågsved i samarbete mellan utbildningsförvaltningen och stadsdelsförvaltningen. I Hagsätraskolan arbetar fältassistenter och fritidspersonal tillsammans med skolteam under lektionstid.

Under augusti har Bäckahagens skola i Högdalen utbildat skolpersonal, fältassistenter och fritidspersonal i MVP i samarbete med utbildningsförvaltningen inför höstterminens arbete.

Fältassistenterna

Antalet ungdomar som har kontakt med förvaltningens fältassistenter ökar. Hittills i år har assistenterna nått ut till 395 ungdomar, jämfört med 337 under samma period förra året. Det uppsökande arbetet syftar till att tidigt upptäcka riskbeteenden hos ungdomar i åldern 12-17 år. Fältassistenterna arbetar i samverkan med bland andra skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamhet. Drygt en tredjedel av de ungdomar som fältassistenterna haft kontakt med är flickor. Det är en något lägre andel jämfört med samma period förra året.

Föräldrar ger ofta en positiv återkoppling på fältassistenternas arbete. Andelen av kontakterna med ungdomar där föräldrarna kontaktas har ökat från 16 till 26 procent.

Platser för ungdomstjänst

Ungdomstjänst är en påföljd eller ett straff för unga i åldern 15-21 år som har blivit dömda för brott. Påföljden består av oavlönat arbete samt ett påverkansprogram innehållande

individuella samtal. Det är socialnämnden som ansvarar för insatsen och uppföljningen. För att bistå socialnämnden i arbetet med ungdomstjänster utreder förvaltningen vilken typ av placering som kan tänkas vara lämplig för ungdomstjänst.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	83 %	83,8 %	81,7 %	83,6 %	85 %	85 %	84 %	Tertial 2 2019
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				91 %		85 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				90 %		91 %	Öka	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				35,76		25 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	47,3 %	45,6 %	50 %	40,4 %	46 %	45 %	42 %	Tertial 2 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	17,39 %				62,5 %	100 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys								
En genomlysning kommer att göras av det vråkningsförebyggande arbetet för att se om det finns möjlighet att förhindra avhysning i flera ärenden och hur det i så fall ska göras.								
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				93 %		93 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				75 %		78 %	78 %	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur				78 %		80 %	80 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
utredningen av deras behov av stöd genomfördes								
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god			81 %		-		2019
Analys								
Eftersom mätmetod för indikatorn är stockholmsenkäten och denna kommer genomföras nästa gång under 2020 har inte förvaltningen satt något årsmål. Det är därför inte heller möjligt att göra någon prognos. Detta gäller även övriga indikatorer nedan som mäts via Stockholmsenkäten.								
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol			65 %		-		2019
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika			89 %		-		2019
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak			88 %		-		2019
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld					-		2019
 	Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen					-		2019
 	Antal vräkningar som berör barn	1			1	0	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys								
Under tertial 2 har inga avhysningar gjorts av hushåll där det finns barn. Däremot gjordes 1 avhysning under tertial 1, där förvaltningen hjälpte till att ordna ett annat stadigvarande boende åt familjen genom Bostadsförmedlingen.								
 	Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)			97 %		92 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympling genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör får flickor och pojkar, kvinnor och män som är i behov av stöd, insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att i Enskede-Årsta-Vantör får flickor och pojkar, kvinnor och män som är i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet har under andra tertialen fortlöp enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel flickor och pojkar som besökt Ungdomsmottagningen som upplever att de fått ett bra eller mycket bra stöd						97 %		2019
● ♀ Andel flickor/kvinnor, pojkar/män som fullföljer SIG enligt planering						10 %		2019
● ♀ Flickor och pojkar upplever delaktighet och inflytande i mötet med socialsekreterare och behandlare						90 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ För att öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning ska brukare som söker insatser hos beställarenheten få kontinuerlig och tydlig information om utökade möjligheter att ansöka om ledsagarservice för fritidsaktiviteter och semesterresor (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Brukare får alltid information om de utökade möjligheterna att få ledsagarservice för fritid och semester.			
▶ Förvaltningen ska säkerställa att samhällsinformation finns tillgängligt för alla oavsett funktionsnivå (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Stöd till tonårsföräldrar om hur de kan förhindra alkoholanvändning hos ungdomar finns översatt till lätt svenska, arabiska, somaliska, tigrinja, dari och engelska. Det sprids genom medborgarkontor, inkluderingslots och föräldrastödsprogram.			
✓ Förvaltningen ska utreda möjligheten att införa en sammanfattning av tjänsteutlåtanden till nämnden på lättläst svenska.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys Förvaltningen har genomfört en utbildning i att skriva lättlästa sammanfattningar i tjänsteutlåtanden. Ambitionen är att alla tjänsteutlåtanden framöver ska ha en sammanfattning som är skriven på lättläst svenska. Utvärdering av utbildningen visade att deltagarna hade fått ny kunskap och kände sig bättre rustade att skriva tydliga sammanfattningar. Förvaltningen bedömer att tillgängligheten till tjänsteutlåtanden har ökat.			
▶ Gruppbestäderna inom LSS ska fortsätta med det hälsofrämjande arbetet, samt ge möjlighet för brukare att stärka deltagandet i samhällets gemenskap genom att erbjuda träning/ fritidsaktiviteter minst två gånger per vecka (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Kompetensutveckling om tillgänglighet och delaktighet för loF barn och unga samt loF vuxen (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Med syftet att nå fler medborgare kommer Förvaltningen under året att utreda hur konsumentvägledning kan bedrivas även på Medborgarkontoret.	2019-01-17	2019-12-31	
▶ Verksamheterna inom funktionsnedsättning kommer att erbjuda utbildning för brukare i syfte att öka tillgängligheten till välfärdsteknik, öka den digitala kunskapen samt bidra till delaktighet i samhället för brukarna (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Vidareutveckla dialogen med brukare kring utvecklingsfrågor inom Individ och familjeomsorgen vuxna	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Mat och måltider inom äldreomsorgen

Förvaltningen har höjt kvaliteten kring mat och måltider genom en rad aktiviteter och stöd till verksamheterna. Bland annat har 20 måltidsombud utbildats som får kontinuerligt stöd från förvaltningens dietist för att förebygga undernäring och säkra god livsmedelshygien. Den senaste genomförda kvalitetsmätningen visade att arbetet med måltidsmiljön gett goda resultat. Utvecklingsområden var bland annat bättre kontroll på hur varm maten som serveras är. Bristerna har åtgärdats.

Fler äldre har kommit till restaurang Senioren genom den matlustgrupp som arrangerats i förvaltningens aktivitetscenter en gång per vecka. Förvaltningens kulturombud har närvarat och dietisten höll föredrag kring måltidens betydelse för äldre.

Måltiden har stått i fokus i olika aktiviteter som förvaltningen anordnat under perioden, bland annat på medelhavsveckan i de särskilda boendena och på den minimässa som förvaltningen arrangerade för äldre i stadsdelsområdet under våren.

Appen Nollvision undernäring har haft fler än 11 000 besök sedan lanseringen 2018. Tjänsten har också spridits till andra kommuner och har utökats med till exempel information om livsmedelshygien.

Satsningarna på kost har lett till att arbetet med mat och måltider systematiserats inom verksamheterna. Fler verksamheter efterfrågar material kring kost, verksamheter har tagit fram handlingsplaner och vidareutvecklat måltidsombudens roll. En framgångsfaktor har varit att ge personalen tid att efter genomförd utbildning få tid för reflektion och forum att föra kunskapen vidare till kollegor.

Hälsofrämjande arbete

Förvaltningen har under sommaren arrangerat åtta bussutflykter för bad och utevistelse. Sex utflykter har genomförts i samverkan med föreningar för att bryta ensamhet och isolering bland äldre. Den direkta återkopplingen från deltagarna var att det faktum att resorna är kostnadsfria gjort att äldre som annars inte skulle ha möjlighet att göra utflykter kunnat resa med. Ytterligare tre resor återstår och hittills har 412 personer deltagit, varav 370 kvinnor och 42 män. Utvärderingen av utflykterna visar att flera av deltagarna har åkt med flera gånger och att de är mycket nöjda.

Förvaltningen har samverkat med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning kring bussutflykterna

vilket har inneburit att äldre i ytterligare ett stadsdelsområde erbjudits att följa med på utflykterna.

Förebyggande verksamheten har erbjudit en utflykt enbart för män som ett resultat av de fokusgrupper verksamheten anordnat för män under våren. Detta var ett resultat av en jämställdhetsanalys som visade att männen inte i lika stor utsträckning som kvinnor deltar i sommaraktiviteterna. Träffarna har lett till att männen börjat träffas och umgås med varandra även utanför de aktiviteter som anordnas. Satsningen ska utvärderas under hösten.

Möjlighet till utevistelse

Brukare i nämndens vård- och omsorgsboenden har erbjudits daglig utevistelse. Kontroller från ett av boendena visade att alla brukare tillfrågats och att ungefär en tredjedel ville komma ut dagligen. Resterande föredrog att antingen sitta ute på balkongen eller gå ut mer sporadiskt. Verksamheten respekterar då den enskildes önskemål och självbestämmande. Utevistelsen planeras i samband med upprättande av genomförandeplanen då den enskilde tillsammans med kontaktperson planerar hur insatser ska utföras.

Under sommaren har flera uppskattade aktiviteter ägt rum utomhus i nämndens särskilda boenden. På boendena finns särskilt utsedda medarbetare som aktivitetsansvariga och inspiratörer vars uppdrag är att komma med idéer kring aktiviteter både inom- och utomhus.

Aktivitetserna inom förvaltningens särskilda boenden är omtyckta, vilket framgår av det höga deltagarantalet och det stora engagemang som finns i att komma med idéer kring nya aktiviteter. Ferieungdomarna har varit en tillgång i de olika sommaraktiviteter som erbjudits.

Nämndens fyra hemtjänstenheter har under sommaren anordnat uppskattade sommarfika utomhus i närområdet. 2-10 personer har deltagit vid varje tillfälle och ferieungdomar har varit behjälpliga.

Tryggt mottagande

En uppföljning visar att brukare upplevt ökad trygghet och självständighet efter att ha fått insatser genom projekt Tryggt mottagande. Projektet innebär att vissa personer fått insatser av en särskild arbetsgrupp efter sjukhusvistelse. Förberedelser pågår för att utöka projektet i samarbete med Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar.

Personalkontinuitet

Förvaltningens hemtjänstenheter arbetar fortlöpande med att höja personalkontinuiteten för den enskilde brukaren. Verksamheterna har påbörjat en gemensam genomlysning av organisationen i syfte att säkerställa kontinuitet, gemensamma arbetsätt och kvalitet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				66 %		70 %	70 %	2019
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				54 %		57 %	57 %	2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten				83 %		85 %	85 %	2019
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende				75 %		76 %	76 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten				81 %		82 %	81 %	2019
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				90 %		90 %	87 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet				98 %		94 %	92 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst				85 %		85 %	84 %	2019
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende				80 %		81 %	81 %	2019
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,3		10	10	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör erbjuds äldre kvinnor och män insatser som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att i Enskede-Årsta-Vantör erbjuds äldre kvinnor och män insatser som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande har under andra

tertiälven fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Biståndshandläggare och all omvårdnadspersonal inom äldreomsorgen ska genomgå webbaserad utbildning för att utveckla bemötandet av äldre hbtq-personer	2019-01-01	2019-12-31	
 För att tillgängliggöra information om valmöjligheter inom äldreomsorgen ska biståndshandläggare ha tillgång till surfplattor för att använda stadens hemsida och funktionen "jämför service" i mötet med äldre och anhöriga (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla innehållet i den uppsökande verksamheten för personer 80 år och äldre i samarbete med stadsdelsnämndens pensionärsråd	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens anhörigkonsulent kommer att undersöka behovet av att arrangera särskilda träffar på de öppna mötesplatserna för yngre personer med demenssjukdom.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges inriktningsmål uppfylls helt, att fyra av målen för verksamhetsområdet uppfylls helt och ett uppfylls delvis. Prognosen för indikatorn som gäller köpt energi är att förvaltningen inte kommer att nå årsmålet. Förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året, vilket innebär att behovet av energi kommer att öka i stället för att minska. Energisparande åtgärder utförs, men eftersom förvaltningens lokalbestånd växer är det en stor utmaning att sänka den totala summan köpt energi.

Stadsdelsnämnden har formulerat sex nämndmål som alla bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt. Förvaltningen bedömer att fem uppfylls helt och ett delvis.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Förvaltningen har under perioden haft en dialog med Stockholm business region för att utveckla hur frågor rörande företagande ska hanteras. Staden har tagit fram en ny näringslivspolitik och förhoppningen är att denna kommer ge vägledning i förvaltningens arbete med näringslivsfrågor framöver.

Förvaltningen arbetar för att på olika sätt påverka förutsättningarna för näringslivet i programområdesplanering och detaljplanering i en positiv riktning. I dialogen med Exploateringskontoret och Stadsbyggnadskontoret kan förvaltningen till exempel lyfta behov av kontorslokaler.

Förvaltningen bjuder varje år in företagare till företagarrådsträffar för områdena Enskede, Årsta och Vantör. Under perioden genomfördes en företagarrådsträff för området Enskede samt ett företagsevent för hela stadsdelsområdet. Frågor som tas upp där handlar om företagens specifika förutsättningar. Förvaltningen hanterar frågor som ligger under stadsdelsnämndens ansvarsområde. Det som rör andra förvaltningar eller bolag vidarebefordras. Det kan till exempel handla om parkering eller vinterväghållning.

Vid det senaste företagseventet bjöd förvaltningen in en representant från ALMI, som är ett statligt aktiebolag som har till uppgift att stödja affärsutveckling. Syftet var att erbjuda stöd och kompetensutveckling till stadsdelsområdets företagare.

Representanter från förvaltningen har under perioden deltagit i samtliga möten och workshops i pilotprojektet Årsta partihallar. Pilotprojektet är ett sätt att utveckla konceptet platssamverkan och ett grepp för förvaltningen att upparbeta ett närmre samarbete med företagsområden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						45 %	Tas fram av nämnd/styrelse	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stockholm Business Region AB ska i samverkan med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd fortsätta driva pilotprojektet i Årsta partihallar och utarbeta en samordningsmodell för stadens arbete med företagsområden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att säkerställa att Enskede-Årsta-Vantör har ett bra företagsklimat och fler företag väljer att etablera sig i stadsdelsområdet har under andra tertialen fortflöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska utreda hur nybyggnadsområden kan göras mer attraktiva för företagare	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda möjligheterna att samverka med kringliggande stadsdelsområden för att öka stadsdelsområdets attraktivitet för näringslivet.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Förvaltningen har under perioden utrett möjligheterna att bygga friliggande LSS- boenden inom stadsdelsområdet. Enligt stadens boendepplan råder det stor brist på denna typ av boenden och det är därför angeläget att ta hänsyn till detta i planeringen.

Tillgänglighetsarbetet har under perioden fortlöpt, framförallt genom tillgänglighetsinventeringar av förvaltningens fritidsgårdar och parklekar. Inventeringen är inte färdig, men från de inventeringar som har gjorts går det att konstatera att det är skiftande grad av tillgänglighet, beroende på typ av lokal. En del av lokalerna är friliggande och andra är inhyrda i skolor, och detta påverkar hur enkelt det är att åtgärda olika hinder.

Under perioden har underhållsåtgärder genomförts på Svedmyrabadet, med syftet att förbättra badet för dess besökare.

Förvaltningen har under perioden fortsatt utvecklingsarbetet av prognosverktygen för förskoleplanering. Ambitionen är att skapa ett prognosunderlag som är tydligt förankrat inom organisationen med en stark koppling till Swecos befolkningsprognos.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				0		6	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör finns en variation av bostäder och lokaler utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att det i Enskede Årsta Vantör finns en variation av bostäder och lokaler utifrån människors och verksamheters skiftande behov har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer under året att utreda hur tillgängligheten i de offentliga lokaler som tar emot besökare kan förbättras (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En rad åtgärder för att öka tillgängligheten till förvaltningshuset har genomförts under perioden. Bland annat har hinder i entrén setts över och åtgärdats. Parkeringsmöjligheten för personer med funktionsnedsättning har blivit bättre.			
 Förvaltningen ska installera hörslingor i förvaltningshusets reception (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda hur informationsskyltar i förvaltningens offentliga lokaler kan användas för att underlätta för människor med ledar- och assistanshundar (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
Analys En utredning pågår och förvaltningen har kontaktat stadens funktionshinderombudsman för att säkerställa att arbetet utförs på rätt sätt. Förhoppningsvis kommer skyltarna på plats under hösten.			
 Förvaltningen ska utreda vilka befintliga företagsområden som bör prioriteras i arbetet med att göra stadsdelsområdet mer attraktivt för näringslivet	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utveckla företagarrådet ytterligare för att matcha det lokala näringslivets behov.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inom ramen för fokus Hagsätra-Rågsved utreda lokala behov för att skapa trygghet.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Förvaltningen har under perioden fortsatt arbetet med att asfaltera gång- och cykelvägar med brister inom stadsdelsområdet. Arbetet utgår från en framtagna asfalteringsplan och syftet är att öka framkomlighet och tillgänglighet för cyklister, gående och rullstolsburna.

Förvaltningen medarbetare ska följa stadens resepolicy och förvaltningen har utfört olika åtgärder för att förenkla detta. Med hjälp av klimatinvesteringsmedel har förvaltningen köpt el-cyklar till hemtjänst och fältassistenter. Detta är ett tillskott till befintliga cirka 50 el-cyklar som finns för anställda i förvaltningshuset samt inom hemtjänsten. Det övergripande syftet är att minska bilåkande i tjänsten.

För att uppmuntra medarbetare att cykla till arbetet, kommer förvaltningen driva vidare önskemålet om ett cykelgarage i dialogen med den nya fastighetsägaren för förvaltningshuset.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon				91 %	90 %	90 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs har effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantör har effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel elbilar				17,5 %		15 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska under verksamhetsåret kontinuerligt informera om klimat- och miljöhandlingsplanen och göra årliga uppföljningar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska under året tillämpa den redan framtagna plan för asfaltering av gångvägar, där dagens underlag inte tillmötesgår tillgänglighetskrav (program för tillgänglighet och delaktighet).	2019-01-01	2019-12-31	
 Löpande översyn görs för de bilar vars avtal löper ut för att se om de kan ersättas med elbilar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Vid upphandling av transporttjänster ska förfrågningsunderlaget formuleras så att transporter mellan olika verksamheter samordnas.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Fritidsgårdar och parklekar har under perioden erbjudit ett brett utbud av aktiviteter för att ge

unga en meningsfull fritid och möjlighet att prova olika aktiviteter. Forskning visar att deltagande i olika ledarledda aktiviteter bidrar till en god utveckling hos den unga.

Fritidsgårdarna främjar ungdomars förmåga att samarbeta genom att de får träffa andra ungdomar i olika organiserade aktiviteter. Stadsdelsförvaltningens åtta fritidsgårdar och fem parklekar har under perioden anordnat en mängd olika välbesökta aktiviteter för att ge förutsättningar för socialt samspel, till exempel:

- Ledarledd boxning och cirkelträning för tjejer i Hagsätra i samarbete med Stockholmsidrotten.
- Prova på-dans i samarbete med lokala dansgrupper på fritidsgården i Rågsved flera gånger i veckan. Aktiviteten har haft högt deltagande av flickor med utländsk bakgrund, en prioriterad grupp i Stockholms stads idrottspolitiska program.
- Fritidsgården i Östberga har samarbetat med Carl Malmstens konsthögskola där ungdomar bjöds in till en workshop för att skapa möbler som nu står i Kulturhuset.

Alla verksamheter involverar ungdomarna i planering och genomförande av aktiviteter.

I samarbete med Fryshuset har förvaltningen för andra året i rad genomfört den kostnadsfria festivalen Street pep. Festivalen anordnades i Dalen och i Rågsved. I Dalen hade festivalen cirka 450 unika besökare. Exempel på aktiviteter som anordnades var skateboard, dans och kampsport. Liksom förra året var flickor i majoritet i skateramperna.

I Rågsved anordnades Street pep i parken Fjädern. Festivalen hade totalt cirka 380 unika besökare. De föreningar som deltog i festivalen planerar att starta upp nya aktiviteter i samarbete med Rågsveds fritidsgård under hösten.

Under sommaren har barn och ungdomar erbjudits kostnadsfria bussutflykter till sommarkolloverksamheten på Gålö i Stockholms skärgård. Sommarkollet arrangeras och bemannas av fritidspersonal. Polisen bistår med simlärare och feriearbetare har fått handledning av fritidspersonal under kollots veckor. Bussutflykterna har gett ungdomar som sällan varit i skärgården en möjlighet att komma ut.

Ungdomar med funktionsnedsättning har deltagit i ”Måndagsklubben” på Örby fritidsgård. I samarbete med Farsta, Södermalms och Norrmalms stadsdelsförvaltningar har barn med funktionsnedsättning fått ta del av sommarkolloverksamhet på Gålö under en vecka. Under perioden har förvaltningen påbörjat ett samarbete med Farsta stadsdelsförvaltning och Farsta församling för att erbjuda unga vuxna med funktionsnedsättning en öppen verksamhet på torsdagskvällar.

”Sommartorg” i Östberga och Rågsved

Många besökare på ”Sommartorgen” i Östberga och Rågsved har uttryckt uppskattning över de varierade aktiviteterna för alla åldrar som tagits fram i samverkan med de boende. Några exempel är teater, musik, fotboll, danskurs, loppis och utomhusbio. Arrangemangen har resulterat i att fler människor än vanligt rört sig ute i Rågsved och Östberga under sommaren, vilket upplevs öka tryggheten i områdena. Aktiviteterna har varit välbesökta. Östberga kulturhus har haft öppet hela sommaren med många besökare.

God marknadsföring av sommaraktiviteterna har varit en framgångsfaktor. Det har gjorts genom sociala medier, anslagstavlor och genom intervjuer i tidningar och radio.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv							-	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter						75 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter						75 %	75 %	2019

Nämndmål:

Flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede Årsta Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att flickor och pojkar, kvinnor och män i Enskede-Årsta-Vantör har en meningsfull fritid och tillgång till kulturupplevelser har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel flickor och pojkar som tycker att de har inflytande och är delaktiga på fritidsgården				50		80 %		2019
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.								
  Andel flickor och pojkar som är nöjda med fritidsgårdarnas verksamhet				89		90 %		2019
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.								
 Andel flickor som besöker fritidsgårdar				33,1		40 %		2019
Analys Resultat redovisas i samband med verksamhetsberättelsen.								
 Andel som tycker att det finns goda möjligheter till spontanidrott i stadsdelsområdet.				84 %		81 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen kommer under 2019 genomföra en kartläggning av de öppna mötesplatsernas tillgänglighet (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer under 2019 ta fram en plan för utveckling av offentliga hälsofrämjande utemiljöer så som strandbad, utegym, motionsspår mm.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen kommer under året ta fram en övergripande plan för parkleksutveckling	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis. Prognosen för indikatorn som gäller köpt energi är att förvaltningen inte kommer att nå upp till årsmålet. Förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året, vilket innebär att behovet av energi kommer att öka i stället för att minska. Det blir därför svårt att helt uppfylla samtliga parametrar för att nå målet. Energisparande åtgärder utförs, men eftersom förvaltningens lokalbestånd växer är det en stor utmaning att sänka den totala summan köpt energi.

Biologisk mångfald

Stadsdelsförvaltningen deltar i arbetet med att ta fram en strategi för biologisk mångfald. Inom ramen för detta projekt har förvaltningen varit med i en workshop och är också med i strategiska samordningsgruppen för grönare Stockholm, som är styrgrupp för projektet.

I naturreservaten pågår försök med att genomföra slåtter på ängsytor, med syftet att främja biologisk mångfald. I Rågsveds naturreservat har får placerats ut för bete.

Klimatåtgärder

Med hjälp av klimatinvesteringsmedel har förvaltningen fortsatt arbetet med att byta ut armaturer och vitvaror till mer energieffektiva alternativ. På Svedmyrabadet kommer ett bassängtäcke installeras, bland annat för att minska energiåtgången för uppvärmning.

Klimatinvesteringsmedel har också sökts för växtbäddar med bio-kol. Syftet är att skapa bättre förutsättningar för träd och buskar i tätare stadsmiljöer och på så sätt skapa kolsänkor. En kolsänka är något som binder koldioxid och på så sätt minskar utsläppen till atmosfären. Världshaven och områden med vegetation är exempel på kolsänkor.

Kost i förskolan

Förskolans åttaveckorsmatsedel ger koldioxidutsläpp som ligger under Världsnaturfondens riktmärke på 0,5 Co2. Matsedeln mäter 0,46 Co2 jämfört med tidigare matsedel som mätte 0,48 Co2. Världsnaturfonden WWF har ett riktmärke på 0,5 CO2.

Inom förskolan är det möjligt att mäta matens klimatpåverkan genom det kostdatasystem som infördes 2017 för alla förskolor med tillagningskök. Förskolornas matsedlar har succesivt ökat andel vegetarisk kost och fisk och därmed minskat matens klimatpåverkan.

Utbildning om vegansk mat

Förskolan har sett en ökad efterfrågan av vegansk mat. Livsmedelsverket rekommenderar att det bara ska erbjudas i förskolan om det finns tillräcklig kunskap och resurser. Det ska i så fall kommuniceras att vårdnadshavare är ansvarig för att barnet får det kosttillskott som är nödvändigt. Alla kokkar i nämndens förskolor har under perioden deltagit i en halvdagsutbildning om vegansk mat. Rektor avgör om aktuell förskola kan bedömas ha tillräcklig kunskap och resurser. Förvaltningen ska ta fram ett informationsbrev till de vårdnadshavare som önskar vegansk mat till sitt barn.

Mätning av matsvinn

Under perioden har förskolorna börjat mäta matsvinn för att på sikt minska det. Varje enhet och förskola ska få sitt resultat redovisat i diagram för att kunna justera portionsstorlekarna och därmed inköpet av livsmedel.

För att uppmärksamma mätningen av matsvinnet och vad det kan medföra för positiva effekter har förvaltningen tagit fram ett material med utgångspunkt i läroplansmålen som ska användas i förskolorna. Det ska bland annat vara en hjälp för personal när de ska prata med barnen om matsvinn.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flicko r	Perio dens utfall VB 2018	Progno s helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola				81,43 %		75 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				100 %		100 %	100%	2019
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	38,68			40,67		50 %	50%	2019
Analys								
Förvaltningen bedömer att det kommer att bli svårt att uppnå årsmålet, baserat på de siffror som nu finns tillgängliga (38,7%). För att vända denna trend är det viktigt att de enheter och avdelningar som handlar mycket livsmedel och har särskilt låg andel ekologiska livsmedel uppmärksammas på detta.								
  Köpt energi (GWh)				2,81 GWh		2 GWh	1735 GWh	2019
Analys								
I och med att förvaltningen växer och tar nya lokaler i anspråk under året kommer behovet av energi sannolikt att öka i stället för att minska. Förvaltningen bedömer därför att målet kan vara svårt att uppnå eftersom den totala mängden köpt energi								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
bedöms öka, även om energibesparande åtgärder utförs.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är en hållbar stadsdel med en god livsmiljö

 Uppfylls delvis

Analys

Förvaltningen bedömer att målet uppnås delvis på grund av att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som sorterar ut matavfall för biologisk behandling				70,4 %		80 %		2019
 Andel koldioxidekvivalenter (kg CO2e) på den gemensamma lunchmatsedel i förskolan.	0,46 kg CO2e				0,46 kg CO2e	0,5 kg CO2e		Tertial 2 2019
 Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	100 %			100 %	100 %	100 %		Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla förskolor ska under 2019 mäta matsvinnet två gånger per termin. Mätningen sker under en tvåveckorsperiod.	2019-01-01	2019-12-31	
 De förskolor som inte har rätt förutsättningar för att samla in matavfall i kärll ska tillsammans med fastighetsägarna undersöka möjligheten att installera matavfallsskvarn.	2019-01-01	2019-12-31	
 Matavfallssortering ska införas på samtliga våningsplan i förvaltningshuset.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantörs parker och grönområden är anpassade till klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantörs parker och grönområden är anpassade till klimatförutsättningar och bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen implementerar den sedan tidigare framtagna planen för det fortsatta arbetet med ekosystemtjänster.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram en klimatinvesteringsplan.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska tillsammans med Trafikkontoret arbeta med att skapa goda förutsättningar för stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utreda påverkan av värmeböljor och extrem värme för att stärka beredskapen.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningens bedömning är att inriktningsmålet uppfylls helt och att kommunfullmäktiges två mål för verksamhetsområdet uppfylls helt.

Stadsdelsnämnden har formulerat tre nämndmål som bidrar till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål om en hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att målet för verksamhetsområdet uppfylls.

Prognosen visar ett underskott om 7,8 mnkr före resultatöverföringar och efter resultatöverföringar prognostiseras ingen mot budget. Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2366,5 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2947,2 mnkr och för intäkterna 580,7 mnkr.

Ett större underskott prognostiseras inom funktionsnedsättningens beställarenhet med 18 mnkr. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 7,8 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård och omsorgsboende samt färre inskrivna barn i förskolan under hösten.

Prognosen bygger på ett periodiserat utfall till och med augusti 2019, prognos för kostnader

och intäkter för resten av året samt prognos för årets budgetjusteringar och prestationsförändringar.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100,3 %			100,3 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
Analys Avvikelsen mot budget avser: förskoleenheter som enligt prognosen kommer ta 3,1 mnkr av resultatfonderna i anspråk, enheter inom Äldreomsorgen som hämtar 3,6 mnkr, enheter inom Socialpsykiatri som hämtar 0,1 mnkr samt enheter inom Funktionsnedsättning som hämtar 1,0 mnkr.								
  Nämndens prognossäkerhet T2				1 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör har en budget i balans

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat med budget i balans prognostiseras att nås efter resultatdispositioner.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens bedömning är att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls helt. Bedömningen görs utifrån att majoriteten av kommunfullmäktiges indikatorer uppfylls helt. Sjukfrånvaron fortsätter att sjunka för hela förvaltningen.

Attraktiv arbetsgivare

Arbetsmiljö

Förvaltningens försörjningsstöd har säkrat att medarbetare som utsatts för hot och våld i tjänsten får ett mer långsiktigt stöd. Gällande rutiner har kompletterats. En riskinventering av ärenden har påbörjats för att förebygga hot och våld.

Ett utvecklingsområde utifrån resultatet från medarbetarenkäten inom Individ och familjeomsorgen vuxna är att medarbetarna ska veta vad som förväntas av dem i deras arbete.

Det handlar bland annat om tydlighet kring uppdraget, förståelse av vad som förväntas, att kunna känna att man gör ett bra jobb, att inte ta med sig tankar kring jobbet hem efter arbetet. Handlingsplaner har tagits fram för att arbeta med frågorna. För att öka medarbetarnas känsla av delaktighet kommer VP-grupper bildas i de nya enheterna, inför VP 2020.

Sjukfrånvaro

Trenden mot en sjunkande sjukfrånvaro har fortsatt under perioden. Förvaltningens totala sjukfrånvaro har minskat under den senaste 12-månadersperioden från 8 procent i juni 2018 till 7,93 procent i juli 2019. Män har fortsatt en lägre sjukfrånvaro än kvinnor, 4,83 procent (5,07 procent 2018) jämfört med 8,47 procent för kvinnor (8,51 procent 2018).

Korttidssjukfrånvaron för motsvarande period dag 1–14 har också minskat från 2,68 procent till 2,37 procent.

En särskild satsning för att minska sjukfrånvaron pågår på förvaltningen. Den HR-konsult som är anställd som en extraresurs för att arbeta med rehabilitering fortsätter sitt uppdrag. Dessutom rekryterades i april månad ytterligare en HR-konsult med fokus på att arbeta med att öka samsynen och kunskapen kring förebyggande arbete och rehabilitering i stadsdelen.

Under våren har förvaltningen även påbörjat en särskild satsning för att minska korttidssjukfrånvaron. En HR-konsult för samtal med medarbetare som har haft en hög korttidssjukfrånvaro (mer än tre sjuktillfällen under de senaste åtta månaderna). Syftet är att upptäcka signaler på ohälsa tidigt och undvika en längre sjukdomsproblematik. Alla chefer får månatligen statistik för att underlätta uppföljning och analys av korttidssjukfrånvaron. Förvaltningen lyfter hälsosamtalen som ett gott exempel nedan.

En utbildning i arbetslivsinriktad rehabilitering har genomförts för förvaltningens chefer. Till hösten kommer ytterligare en utbildning riktad mot förskolans chefer genomföras.

Riktad information till medarbetare har genomförts. HR har besökt APT-möten och informerat om rutiner vid sjukfrånvaro och stadens rehabiliteringsprocess. Detta kommer fortsätta även under hösten.

Goda exempel

Hälsosamtal har genomförts i tre enheter inom äldreomsorgen. Syftet med samtalen har varit att se vilken effekt de kan ha på korttidssjukfrånvaron och öka insikten om vad som är risk- och friskfaktorer för att öka frisknärvaron. Samtalen har riktat sig till de medarbetare som har mer än tre frånvarotillfällen under de senaste sex månaderna. Samtalen har fallit mycket väl ut och korttidssjukfrånvaron på enheterna har minskat markant och även sjuklönekostnaderna. Under hösten fortsätter samtalen och fler verksamheter kommer eventuellt att omfattas. Insatsen utvärderas vid årsskiftet.

För att göra medarbetarna mer delaktiga har Individ och familjeomsorgen vuxna bildat arbetsgrupper av medarbetare som arbetar med avdelningsövergripande frågor. En arbetsgrupp arbetar med det material som medarbetare tagit fram Stockholms stads personalpolicy. Arbetsgruppen ska ta fram förslag på åtgärder utifrån medarbetarnas önskemål om förbättringar.

En annan arbetsgrupp planerar tillsammans med avdelningschefen årets avdelningsmöten. Teman för dessa möten är några av Stockholms stads program för olika målgrupper. Arbetsgruppen ska också underlätta enheternas arbete med implementering av programmen.

Kompetensutveckling

I maj och juni utbildades ett trettiotal chefer och skyddsombud i grundläggande arbetsmiljörätt. 15 chefer diplomerades. Utbildningen har gett kunskap om hur förvaltningen behöver arbeta systematiskt för en bättre arbetsmiljö. Utbildningen gav bland annat kunskap om och verktyg för att arbeta med organisatoriska och sociala arbetsmiljöfaktorer.

Majoriteten av förvaltningens chefer och skyddsombud har utbildats i incidentrapporteringsystemet KIA. En snabbare hantering av tillbud och bättre samarbeten med hjälp av systemet kan leda till en tryggare och säkrare verksamhet med färre störningar. En förutsättning för att det ska fungera är att chefer, skyddsombud och anställda kan hantera systemet. Handläggningstiderna har minskat märkbart, från 2018 års siffror på 64 dagar till 2019 på 26 dagar.

Alla enhetschefer har fått en genomgång av regelverket för organisatorisk och social arbetsmiljö. Cheferna fick även testa dialogverktyg som hjälper till att synliggöra frågorna för medarbetare på arbetsplatsträffar. En rutin för skyddsombudsansmälan och lista över verksamma skyddsombud har tagits fram för att klargöra vem som gör vad och för att skapa större tydlighet och transparens om kontaktvägar vid eventuella arbetsmiljöproblem. Syftet är bland annat att skapa en snabbare och effektivare hantering av eventuella risker som kan hindra medarbetarnas arbete och leda till sjukfrånvaro.

Under våren har avdelningschefer, HR-konsulter och economicontroller genomfört en tvådagars utbildning med fokus att skapa ett förbättrat ekonomiskt förhållningssätt på personalfrågor och personallivscykeln. Utbildningen syftade till att skapa bättre verktyg för att analysera orsaker kopplade till personalomsättning, sjukfrånvaro med mera. Utbildningen kommer att fortsätta under hösten för förvaltningens alla enhetschefer.

Genom deltagande i forskningsprogrammet Flerstämig undervisning i förskolan (FundIF) sker en kompetensutveckling om undervisning. Tolv förskolechefer och biträdande förskolechefer studerar högskoleutbildning på 7,5 poäng vid Uppsala universitet – *Undervisning i förskolan*. Kursen syftar bland annat till att deltagarna ska kunna analysera och reflektera över begreppet undervisning och ge exempel på hur förskollärare kan undervisa samt följa upp och analysera undervisning i planerade och spontant uppkomna situationer i förskolan.

I enlighet med den reviderade läroplanen som gäller från den 1 juli 2019 ändras titeln förskolechef till rektor för förskolan. Ändringen innebär också att rektorsprogrammet blir obligatoriskt för nyanställda rektorer inom förskola. Fyra av avdelningens chefer genomgår utbildningen under 2019.

Under perioden har alla kockar inom förskolan deltagit i en halvdagsutbildning om veganmat. Utbildningen innehöll en teoretisk del om näringslära och en matlagningsdel.

Åtta utbildningstillfällen i demensvård för hemtjänstpersonal har genomförts av specialutbildade stjärninstruktörer och Silviasystrar. 80 procent av medarbetarna som arbetar med personer med demenssjukdom i nämndens verksamheter som bor hemma har genom det god kompetens för sitt uppdrag.

Utbildningen av sex nya palliativa ombud har slutförts och avslutades med en ceremoni i juni, då ombuden fick presentera den handlingsplan utbildningen mynnat ut i. Resultaten av satsningen på palliativa ombud visar på en rad förbättringar i form av en struktur för god

palliativ vård och tydliga rutiner.

Särskilda medel för kvalitets- och kompetensutvecklingsinsatser:

Utförarverksamheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri har beviljats 884 338 kr i syfte att utveckla ett individanpassat förhållningssätt enligt PFA (pedagogiskt förhållningssätt och arbetssätt).

Förvaltningen har fått statliga stimulansmedel via äldreförvaltningen för:

- Projekt ”Matlyftet”, 400 tkr
- Medel för att bryta isolering och ensamhet. 3,2 mnkr

Projekt ”Tryggt mottagande”, 800 tkr + 650 tkr från äldreförvaltningens egen budget

Effektivt resursutnyttjande med fokus på goda resultat

Innovationsarbete

Det sker en nära samverkan mellan de äldre och verksamheten på Stureby vård- och omsorgsboende och verklighetslabbet. Närheten till innovatörer, forskare och studenter har bidragit till en öppenhet för att prova nya arbetssätt.

Digital teknik har integrerats i omvårdnaden. Varje enhet inom Stureby vård- och omsorgsboende har en läsplatta som används för att spela musik eller fotografera. Så kallade Digi-coacher har utbildats av projektledare inom verklighetslabbet för att sprida kunskap om hur digitala hjälpmedel kan användas tillsammans med brukare. Förvaltningen kan konstatera att utbildningen lett till större delaktighet för både personal och brukare samt att det även fortsättningsvis finns ett behov av att utveckla kompetensen för att möta framtida behov.

Appen Nollvision undernäring har haft fler än 11 000 besök sedan lanseringen 2018. Tjänsten har också spridits till andra kommuner och har utökats med information om livsmedelshygien.

Planerade och genomförda förändringar i verksamheten

- Med anledning av kommande nedläggning och renovering av Årsta vård- och omsorgsboende samt ett minskat behov av platser tomställs en avdelning med 13 lägenheter från och med den 1 oktober 2019.
- Demensdagvården Sländan med 25 platser har slagits samman med Solrosens dagverksamhet i Rågsved.
- Efter upphandling kommer driften av Mårtensgårdens vård- och omsorgsboende och Solrosens demensdagvård att övergå till Vardaga AB den 1 november 2019.
- Tre servicebostäder LSS tas i drift på Trollesundsvägen i januari 2020.

Upphandlingar

Ett antal projekt har påbörjats för att stärka de interna strukturerna och rutinerna kring upphandling och inköp. Syftet är att använda skattemedlen effektivt.

Stadsdelsförvaltningens nya riktlinjer för direktupphandling har utarbetats och efter nämndbeslut tagits i bruk.

En kartläggning har genomförts av stadsdelsnämndens samtliga ingångna avtal. Det inkluderar även centrala avtal och de som har tecknats med andra stadsdelar. Syftet är att:

1. Öka avtalstroheten

2. Ta fram ett komplett underlag för en framtida behovsanalys som i sin tur utgör grunden för stadsdelsnämndens upphandlingsstrategi som ska utarbetas under hösten 2019 och avser verksamhetsåret 2020.

Genomgången av stadsdelsnämndens individavtal inom avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri har avslutats. Nya mallar och rutinbeskrivningar har utarbetats i syfte att säkerställa en korrekt upphandlingsprocess och prisnivå. Dessa kommer att tas i bruk under september 2019.

Följande aktiviteter har genomförts under perioden:

- En ny lansering av stadsdelsförvaltningens intranätssida för Upphandling och inköp med uppdaterat innehåll som inkluderar processbeskrivningar, mallar och Riktlinjer för direktupphandling.
- Förvaltningen har övertagit ansvaret för upphandling av Lokalvård till gemensamma utrymmen. Arbetet är påbörjat. Upphandlingen genomförs i samverkan med Farsta, Skarpnäcks och Älvsjö stadsdelsförvaltningar.
- Utöver upphandling av lokalvård deltar stadsdelsförvaltningen i följande upphandlingar:
 - Bemanningstjänster för pedagogisk verksamhet (pågående)
 - Bårtransporter av avlidna (pågående)
 - Handledartjänster (avslutad)
- Sedan 1 april har 10 direktupphandlingar har genomförts.
- Arbetet med Projekt VINST (verktyg för inköp i Stockholms stad)fortlöper och projektgruppen har genomfört en workshop med representanter från samtliga verksamhetsområden i samverkan med förvaltningens upphandlingsansvarig. Workshopen är en del i arbetet med att höja inköpsmognaden i stadsdelsförvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex	79	78	79	80		80	82	2019
Analys								
Förvaltningens utfall gällande AMI, aktivt medskapandeindex, ligger strax under förvaltningens årsmål och har sjunkit med en indexpunkt jämfört med utfall vid förra mätningen (80). Förvaltningens chefer och medarbetare arbetar med resultatet, ett av förvaltningens fokusområden är att vara en attraktiv arbetsgivare. Förvaltningen prioriterar fortsatt arbetsmiljöfrågor och under 2019 har förvaltningens chefsforum dessutom fokus på arbetsmiljö.								
  Andel elektroniska inköp	81 %			66 %	75 %	68 %	tas fram av nämnd en	Tertial 2 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	50 %			100 %	75 %	100 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Analys								
En genomgång av stadsdelsnämndens ärenden under 2019 visar att det har varit relevant att göra en jämställdhetsanalys i 18 ärenden. I 9 av dessa har en jämställdhetsanalys gjorts. En förklaring till utfallet är att jämställdhetsanalyser saknas i								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
uppföljningsärenden inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri. Det beror på att jämställdhet inte granskas enligt stadens framtagna mallar. Förvaltningen ska utveckla sin process för granskning av tjänsteutlåtanden till nämnden så att olika perspektiv belyses.								
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				96 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	81			81		81	85	2019
   Sjukfrånvaro	7,9 %	4,8 %	8,5 %	7,9 %	7,5 %	7,5 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
   Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	1,9 %	2,5 %	2,7 %	2,2 %	2,2 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

Enskede Årsta Vantör är en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att Enskede-Årsta-Vantör är en attraktiv arbetsgivare med bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel heltidsanställda av totala antalet anställda i förvaltningens verksamheter.	83,11 %	76	82			100		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla avdelningar ska månatligen följa upp sin sjukfrånvarostatistik i beslutsstöd	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Avdelning förskola ska implementera det stadsgemensamma introduktions- och mentorskapsprogrammet för nyexaminerade förskollärare.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska erbjuda kompetenshöjande fortbildning i personalekonomi för chefer.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en kompetensutbildningssatsning för att säkerställa att all fritidsgårdspersonal har likvärdig grundutbildning.	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningen ska genomföra ett projekt för att öka andelen heltidsanställningar	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningen ska genomföra fördjupade analyser av sjukfrånvarostatistiken.	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningen ska se över möjligheterna att ytterligare samordna förvaltningsövergripande administration och stöd till chefer.	2019-01-23	2019-12-31	
 Förvaltningen ska ta fram förslag på en förvaltningsintern utvecklings- och karriärstrappa för socionomer, legitimerad omsorgspersonal och förskolepersonal.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska utbilda chefer inom stadens arbetsskade- och tillbudsrapporteringsystem KIA.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska, i syfte att minska förvaltningens korttidsfrånvaro, genomföra riktade insatser till grupper med särskilt hög korttidsfrånvaro.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens arbete med aktiva åtgärder och processen för att förebygga och anmäla diskriminering ska tydliggöras samt implementeras.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens platsannonser ska utvecklas så tjänsterna blir mer attraktiva för personer med funktionsnedsättning (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Under 2019 kommer utbildning genomföras för förvaltningens chefer kring diskrimineringsgrunderna och vilka möjligheter till anställningsstöd som finns (program för tillgänglighet och delaktighet)	2019-01-01	2019-12-31	
 Utifrån äldreförvaltningens kartläggning av chefers arbetssituation, stöd i arbetet och organisatoriska förutsättningar ska förvaltningen ta fram en handlingsplan för chefer inom äldreomsorgen.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

I Enskede Årsta Vantör används skattemedel effektivt till största nytta för, flickor och pojkar kvinnor och män med fokus på goda resultat

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningens arbete med att i Enskede-Årsta-Vantör används skattemedel effektivt till största nytta för flickor och pojkar, kvinnor och män med fokus på goda resultat har under perioden fortlöpt enligt angivna aktiviteter. Förvaltningens bedömning är att nämndmålet uppfylls helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ska förvaltningsetablera Nyckelskåp inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden enligt Fguide	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Analys			
Förvaltningsetableringen skjuts fram till 2020 på grund av att det har uppstått problem från leverantörerna att leverera fungerande nyckelskåp. Därav behöver förvaltningen en förvaltningsetablera enligt Fguide.			
 Förvaltningen ska genom ett pilotprojekt testa VR-teknik (virtual reality) för äldre kvinnor och män på Verklighetslabbet på Stureby vård- och omsorgsboende.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningen ska genomföra en uppföljning av inköp av licenser till specialprogramvaror utifrån användning och behov i förhållande till ekonomisk kostnad.	2019-01-01	2019-12-31	
Analys			
Uppföljningen av inköp av licenser till specialprogram skjuts till 2020 när projekt GSIT 2.0 (Gemensam it-service) har genomförts på Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning.			
Förvaltningen ska informationsklassificera Nyckelskåp inom hemtjänst och vård- och omsorgsboenden	2019-01-01	2019-12-31	
 Förvaltningens digitala verksamhetsstöd ska bjuda in och genomföra dialogmöten med alla verksamhetsavdelningar.	2019-01-01	2019-09-30	
 Förvaltningens Digitala verksamhetsstöd ska projektleda samt delta i projektgruppens aktiviteter avseende införandet av GSIT 2.0 på Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning.	2019-01-01	2019-12-31	
Förvaltningens digitala verksamhetsstöd ska vara del av projektet kring att återta Årsta vård- och omsorgsboende.	2019-01-01	2019-04-30	
 Varje avdelning ska genomföra minst en jämställdhetsanalys som leder till konkreta och hållbara verksamhetsförbättringar.	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Totalt för året prognostiseras nettokostnaderna till 2 367,0 mnkr. För kostnaderna prognostiseras totalt 2 947,7 mnkr och för intäkterna 580,7 mnkr. Prognosen inkluderar beräknade prestationsförändringar och begärda budgetjusteringar om 37,2 mnkr.

Årsprognosen visar underskott om 7,8 mnkr före resultatöverföringar och ingen avvikelse mot budget efter resultatöverföring. Resultatenheterna prognostiserar underskott och beräknar att använda 7,8 mnkr ur resultatfonderna. Underskotten för resultatenheterna beror i huvudsak på minskad beläggning inom hemtjänst, vård och omsorgsboende samt kostnader för barn i behov av särskilt stöd.

För investeringar prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Det ekonomiska läget är ansträngt och underskott prognostiseras inom omsorg om personer med funktionsnedsättning om 18,0 mnkr. Förvaltningen jobbar med underskottet inom detta område och åtgärder har vidtagits för att minska underskottet.

Underskottet uppvägs av överskott inom övriga verksamhetsområden.

Totaltabell T2 2019

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 31/8	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Avvikelse efter res.fond	Avvikelse VB 2018
Nämnd och administration	68,8	41,7	60,6%	67,5	1,3	0,0	1,3	-0,4

Verksamhet, netto mnkr	Budget*	Bokfört 31/8	%	Prognos årsutfall	Avvikelse före res.fond	Förändr res.fond**	Avvikelse efter res.fond	Avvikelse VB 2018
Individ- och familjeomsorg	266,6	177,1	66,4%	266,7	-0,1	0,1	0,0	7,1
varav barn och unga	157,8	107,4	68,1%	160,8	-3,0	0,0	-3,0	6,4
varav vuxna	45,3	28,1	62,0%	42,8	2,5	0,0	2,5	3,5
varav socialpsykiatri	63,5	41,6	65,5%	63,1	0,4	0,1	0,5	-2,9
Stadsmiljö	37,7	22,5	59,7%	35,7	2,0	0,0	2,0	1,5
varav räntor, avskrivningar	14,4	8,2	56,9%	14,4	0,0	0,0	0,0	0,8
Förskola	567,3	380,5	67,1%	561,4	5,9	3,1	9,0	12,0
Äldreomsorg	754,2	521,2	69,1%	753,1	1,1	3,6	4,7	-6,2
Funktionsnedsättning	434,5	299,4	68,9%	453,5	-19,0	1,0	-18,0	-16,7
Fritid och kultur	55,7	35,4	63,6%	54,7	1,0	0,0	1,0	3,6
Arbetsmarknadsåtgärder	25,5	23,2	91,0%	25,5	0,0	0,0	0,0	-0,6
Ekonomiskt bistånd	148,9	100,8	67,7%	148,9	0,0	0,0	0,0	0,0
varav handläggning	38,0	25,4	66,8%	38,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Summa	2 359,1	1 601,8	67,9%	2 367,0	-7,8	7,8	0,0	0,2
Investeringar stadsmiljö	34,6	9,8	28,3%	34,6	0,0	0,0	0,0	2,9
Investeringar maskiner och inventarier	11,1	2,2	19,8%	11,1	0,0	0,0	0,0	2,4
Investeringar	45,7	12,0	26,3%	45,7	0,0	0,0	0,0	5,3

*Budget inkl. förväntade prestationer och budgetjusteringar. **(+) enheterna har underskott och hämtar från fonden, nämndens resultat ökar. (-) enheterna har överskott och lämnar till fonden, nämndens resultat minskar.

Riktvärdet för augusti är 66,7 procent. I ovanstående tabell, i kolumnen Bokfört 31/8 ingår periodiserade kostnader och intäkter med netto 66,6 mnkr. Periodiseringar har gjorts i ekonomisystemet, i enlighet med anvisningar för månadsbokslut. Kostnader periodiseras till största del på grund av eftersläpning av framför allt vård- och omsorgsfakturor. Intäkter periodiseras i huvudsak för erhållna statliga medel samt projektmedel som ännu inte förbrukats.

Efter att nämnden beslutade om verksamhetsplan för 2019 har kommunstyrelsen och kommunfullmäktige beslutat om nedanstående budgettillägg.

Driftverksamhet	Budgetjustering 2019
Introduktionsförskola	2,3
Giffri förskola	0,5
Tryggt mottagande i hemmet	2,4
Aktivitetscenter	2,7
Medel för lokaländamål	2,2
Sommarkolloverksamhet	1,4
Naturresevat	2,1

Driftverksamhet	Budgetjustering 2019
Lönesatsning	3,6
Totalt	17,2
Investeringar	Budgetjustering 2019
Klimatinvesteringar	7,1
Tyghetsinvesteringar	3,3
Trygghetsinvestering ombudgetering 2018	2,8
Maskiner och inventarier	8,0
Totalt	21,2

Kommentarer per verksamhetsområde

Administration

Administrationen prognostiserar ett överskott om 1,3 mnkr.

Individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri

Prognosen för Individ- och familjeomsorg och socialpsykiatri visar en budget i balans.

Barn och unga

Prognosen för barn och unga är ett underskott på 3,0 mnkr. Bakgrunden till den negativa utvecklingen, jämfört med budget samt utfall förra året, är att det kommit in fler anmälningar som resulterat i fler utredningar. Utvecklingen har hållit i sig under året. Många av dessa utredningar har sedan lett till insatser i form av placeringar både enl. LVU och SOL, vilket i sin tur resulterat i högre placeringskostnader för HVB, jourhem och familjehem, se tabell nedan. Bakgrunden till att prognosen inte är mer negativ än vad utvecklingen visar är att det har inkommit statsbidrag, som ej har varit kända tidigare, som kommer att användas för att täcka stora delar av det verkliga underskottet.

Tabellen nedan visar statistik över antal hanterade ärenden, med jämförelse för samma period föregående år.

Hanterade ärenden, barn och unga	T2 2019 (januari - juli)			T2 2018 (januari - juli)		
	Flicka	Pojke	Totalt T2 2019	Flicka	Pojke	Totalt T2 2018
Med placering*	37	58	95	25	33	58
varav LVU**	16	35	51	8	18	26
varav 'SoL**	25	31	56	21	23	44
Utan placering*	496	587	1083	383	464	847
Totalt	533	645	1178	408	497	905

Hanterade ärenden, barn och unga	T2 2019 (januari - juli)			T2 2018 (januari - juli)		
Ökning i procent	30,6%	29,8%	30,2%			

Under januari till juli har det inkommit 1 503 orosanmälningar, varav flickor stod för 686 och pojkar 817. Under samma period 2018 inkom 1 271 orosanmälningar, vilket innebär en relativt markant ökning. Under tertial 1 var det flickor som stod för ökningen av antalet ärenden men det har förändrats under tertial 2 då pojkar varit klart dominerande. Avdelningen arbetar hårt med att hitta möjligheter som leder till minskade placeringskostnader som även kommer att minska underskottet.

Det är svårt att rekrytera familjehem som arvoderas via förvaltningen. Det här medför både att barn blir kvar i jourhem i många månader samt att placeringar i externa familjehem ökar vilket är mycket kostnadsdrivande. En oro finns att denna situation skall fortsätta och kostnaderna därmed öka ytterligare.

Det är däremot betydligt färre ensamkommande flyktingbarn jämfört med förra året vilket innebär att verksamheten har lägre placeringskostnader avseende ensamkommande barn, men även betydligt lägre intäkter från Migrationsverket för det.

Vuxna

Prognosen för individ- & familjeomsorg till vuxna & missbrukare är ett överskott om 2,5 mnkr. Bakgrunden till den positiva prognosen är att verksamhetens kontinuerliga arbete med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden fortsätter, liksom arbetet med att minska kostsamma placeringar vilket i sin tur hänger ihop med en högre nyttjandegrad av mindre kostsamma försöks- och träningslägenheter i förvaltningens regi.

Tabellen nedan visar statistik över startade och avslutade ärenden för vuxna missbrukare.

Utredningstyp vuxna missbrukare	Dec 2018	Juni 2019	Juli 2019	Totalt jun-jul 2019	varav antal pojkar jun-jul	Varav antal flickor jun-jul
Startat under perioden	16	15	15	30	24	6
Avslutat under perioden	12	17	21	38	28	10

Socialpsykiatri

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 0,4 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 0,5 mnkr efter resultatöverföring.

Beställare

Beställarenheten prognostiseras ett överskott om 0,5 mnkr som beror på lägre kostnader för beviljade insatser. Beställaravdelningen arbetar kontinuerligt med att öka kostnadsmedvetenheten vid handläggning av ärenden. Trenden har varit lägre kostnader mellan januari och augusti vilket förklarar att det nu beräknas bli ett överskott på helåret.

Utförare

Utförarenheten prognostiserar ett underskott om 0,1 mnkr före resultatöverföring och en

budget i balans efter resultatöverföring. Intäkterna och personalkostnaderna ligger utefter budget. Enheten jobbar kontinuerligt med att se över sina kostnader och har genom kostnadsmedvetenhet lyckats sänka sitt underskott.

Stadsmiljö

Stadsmiljö prognostiserar ett överskott om 2,0 mnkr. Parkdriften prognostiseras ligga något över budget medan barmarksrenhållning beräknas ligga något under budgeten. Personalkostnaderna är i balans.

Förskola

Verksamheten beräknar ett överskott efter resultatöverföring om 9,0 mnkr. Överskottet består i huvudsak av medel som reserverats i budget 2019 för eventuella underskott samt beräknad tilldelning av platsgarantimedel och ersättning för höga hyror. I prognosen har man tagit hänsyn till ökade kostnader i samband med byggnation av förskolan Kvarnen/Snesen.

Resultatenheterna prognostiserar att använda 3,1 mnkr ur resultatfonderna. Uttaget ur fond beror främst på personalkostnader för barn i behov av särskilt stöd. Ett kontinuerligt arbete pågår för att resultatenheternas barn- och personalprognoser ska matcha varandra bättre. Framförallt ses samarbetet mellan köhandläggarna och enhetscheferna över för att säkra upp barnprognoserna ytterligare.

Förvaltningen bedömer att barnomsorgsgarantin kommer att uppfyllas under året. Behovet av platser inom förskolan ses kontinuerligt över och bedöms kunna tillgodoses inom stadsdelsområdet. Ersättning för barnomsorgsgarantin förväntas bli 3,5 mnkr.

Förvaltningens mål är en kontinuerlig och hög andel förskollärare i verksamheten.

Nyckeltal	Snitt 2018	aug-18	aug-19
Antal barn	3 618	3440	3 564
Antal avdelningar	231	231	231
Snitt barngrupp	15,7	15	15,4*
Antal barn/anställd	4,8	4,7	5
Andel förskollärare %	38,40%	39,70%	37,00%

Äldreomsorg

Verksamheten beräknar ett överskott om 4,7 mnkr efter resultatöverföring. Före resultatöverföring är överskottet 1,1 mnkr. Överskottet beror i huvudsak på en reserv om 12,0 mnkr för att täcka eventuella underskott och fonder om 5,6 mnkr som kommer att tillfalla verksamheten på grund av att två intraprenader upphör i år.

Resultatenheterna och intraprenaderna prognostiserar underskott och beräknar att minska sina fonder med cirka 3,6 mnkr.

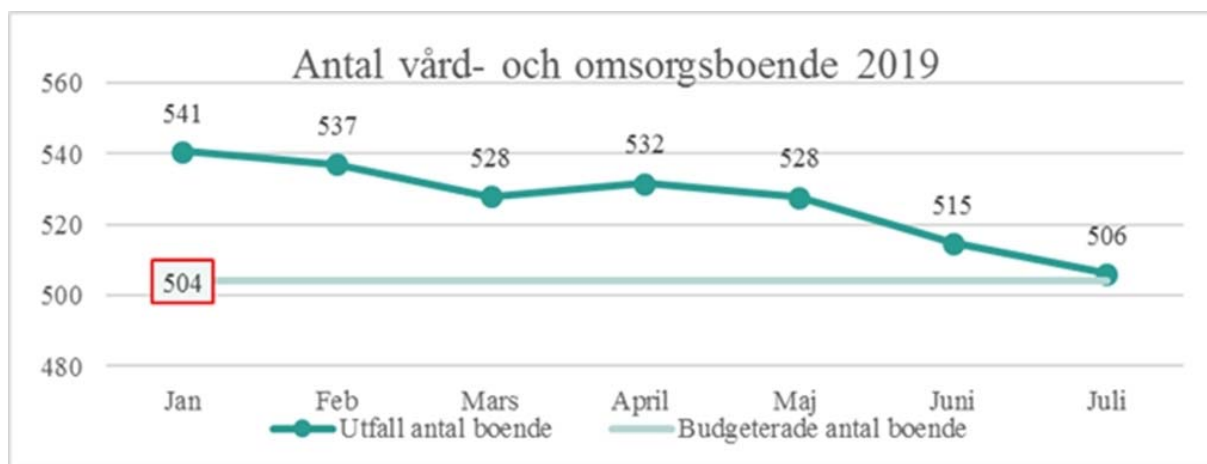
Beställarenheten

Beställarenheten visar ett underskott vilket främst beror på att omsorgsbehovet är större än beräknat i budgeten. I prognosen förväntas att vårdbehovet kommer att minska under resten av året. Befolkningsprognosen för 2019 pekar på en sådan utveckling. Beviljade insatser inom

servicehus överstiger budgeten, både avseende antal boende och hemtjänsttimmar. Beviljade insatser inom vård- och omsorgsboende är fler än i budgeten men trenden är nedgående från början av året. Statistik visar att utförda hemtjänsttimmar i ordinärt boende (egna hemmet) har ökat i början av året men minskar från och maj. Utfallet är dock cirka 7,6 % högre än budgeterat.

Beställarenhetens budget och utfall av insatser

Nyckeltal	Snitt 2018	Budget 2019	Snitt jan t.o.m. juli	Varav kvinnor	Varav män
Vård- och omsorgsboende, antal månadspersoner	525	504	527	357	170
Servicehus, antal månadspersoner	225	200	220	145	75
Hemtjänst, utförda dagtimmar	43 950	39 508	42 543	29 791	12 752

Beställarenhetens nya organisation har möjliggjort mer effektiv granskning och uppföljning av utförda insatser främst inom hemtjänsten. Det har resulterat i att Äldreförvaltningen hävt avtal med ett hemtjänst företag.

Äldreomsorgens tomgångshyror ökar markant och de prognostiserade kostnaderna om 6,5 mkr är 1,5 mkr över budgeterade kostnader. Servicehus hus står för 68,9% och vård- och omsorgsboende för 31,1% av tomgångshyror.

Utförarenheterna

Utförarenheternas underskott återfinns i huvudsak inom hemtjänsten. Hemtjänstenheterna fokuserar på att öka utförandegraden och minska antalet avböjda besök för att komma till rätta med underskotten. Flera anpassningsåtgärder tillämpas, bland annat ses schemalaggnings över kontinuerligt med syfte att anpassa till beviljade insatser. Planeringen av när och hur insatser utförs är en prioriterad åtgärd. I snitt är andelen utförda timmar av beviljade timmar 89,0% hittills i år (jämförbart mått för hela förra året är 84,5%).

Beläggningen på vård- och omsorgsboendena har minskat från 96,1% i januari till 93,6% i

juli. Beläggningen har främst försämrats på Årsta vård- och omsorgsboendet. Beläggningen för servicehusboende har varit 83,3% i år. Beviljade hemtjänsttimmar inom servicehus visar en nedgående trend under perioden. Prognosen för vård- och omsorgsboende visar ett överskott medan servicehusboende visar ett underskott.

En avdelning på Årsta vård och omsorgsboende (13 boende platser med somatisk inriktning) stängs på grund av minskad efterfråga. Boendet kommer att rivras vilket har säkert påverkat efterfrågan.

Mårtensgården vård- och omsorgsboende och demensdagvården Solrosen övergår till entreprenad from 1 november 2019. Vi prognostiserar med att verksamhetens överlämning till privat regi kommer att innebära kostnader för övertalig personal.

Kostenheten upphör som intraprenad from 1 november 2019.

Budgettillägg om sammanlagt 5,6 mkr har beviljats för två aktivitetscentra, tryggt mottagande i hemmet och omstrukturering av lokaler. Statsbidrag om sammanlagt 4,0 mkr för att bryta social isolering och ensamhet samt för tryggt mottagande har beviljats äldreomsorgen. Interna medel om 1,0mkr har beviljats för att förstärka tryggt mottagande och för aktiviteter inom ramen för projektet Matlyftet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

För hela verksamhetsområdet prognostiseras ett underskott om 18,0 mnkr efter resultatöverföring.

Beställare

Beställarenheten prognostiserar ett underskott om 18,3 mnkr. Underskottet beror främst på det tilldelade fasta anslaget som ska täcka kostnader för insatser enligt socialtjänstlagen och vissa kostnader enligt LSS samt turbundna resor. En genomlysning har genomförts för att lokalisera vad underskott beror på. Utifrån genomlysning har en handlingsplan tagits fram där fokus är rättssäkerheten och ekonomin. Arbetet med handlingsplanen behöver fortgå under första delen av 2020 men därefter beräknas ekonomin vara i balans.

Det finns ett flertal individer som har omfattande behov av boendeinsatser som inte kan erbjudas i egen regi eller i verksamheter där nivåersättningen från staden täcker dygnskostnaden. En översyn och omförhandling av samtliga individavtal har påbörjats där nivåersättningen inte täcker dygnskostnaden.

Utförare

Resultatenheterna prognostiserar ett underskott om 0,7 mnkr. Resultatfonder minskar däremot med 1,0 mnkr på grund av att resultatenheterna har uppnått maxbelopp. Ett återbetalningskrav från Försäkringskassan på 1,1 mkr minskar resultatfonden inom assistansenheten.

Tabellen visar antal personer inom prestationsrelaterade insatser.

Verksamhet (helårspersoner)	VP 2019	varav kvinnor	varav män	T2 2019
Eget boende med boendestöd	99	46	53	94
Servicebostad	39	20	19	39
Gruppboendestad	114	41	73	114

Verksamhet (helårspersoner)	VP 2019	varav kvinnor	varav män	T2 2019
Bamboende	7	2	5	6
Korttidshem	78	31	47	78
Daglig verksamhet	331	133	198	336
LASS-ärenden	126	45	81	127
KTT	48	22	26	49
Summa	842	340	502	843

Fritid och kultur

Förvaltningen beräknar ett överskott om 1,0 mnkr vilket beror på minskade personalkostnader.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen för Ekonomiskt bistånd visar en budget i balans.

Trenden från tidigare år med minskat utbetalt bistånd och ett sjunkande antal bidragshushåll har inte fortsatt 2019 utan det är nu istället en ökning mot föregående år.

Statistiken visar att antal bidragshushåll har ökat jämfört med 2018, framförallt har andel ungdomar under 25 år med bistånd ökat mycket. Det har även varit ett ökat inflödet på mottagningen, av ärenden med komplexa behov och där ett stort behov av ekonomiskt stöd finns, under sommaren.

Utifrån ovanstående har förvaltningen vidtagit ett antal åtgärder i syfte att vända utvecklingen, bland annat genomlysning av handlägningsrutiner samt ökad samverkan med Jobbtorg i syfte att matcha behov mot arbetsmarknadsåtgärder.

Ekonomiskt bistånd	Snitt 2018	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Juni	Juli	Snitt jan-jun	Aug prel
Antal bidragshushåll	1 078	1 087	1 089	1 091	1 111	1 096	1 112	1 121	1 101	1 090
Antal ungdomar <25 år	116	136	141	144	144	144	147	148	143	144
Utbetalt bidrag per månad, mnkr	10,68	10,48	10,7	10,79	10,99	10,68	11,27	11,11	10,86	10,73
Utbetalt bidrag för boende, mnkr	0,6	0,47	0,54	0,44	0,35	0,51	0,55	0,65	0,5	0,46
Medelbidrag, kronor	9 907	9 640	9 821	9 888	9 889	9 742	10 136	9 915	9 861	9 843

*Siffrorna hämtas från Sweco *Statistik för augusti blir tillgängligt först i september*

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen för arbetsmarknadsåtgärder visar en budget i balans.

Förvaltningens uppdrag är att ta emot totalt 1 600 ferieungdomar under året, varav 1 300 under sommarperioden och 300 under en vecka på höstlovet. Inför sommaren har 1 762 ungdomar sökt feriejobb i förvaltningen, ungefär lika många var flickor som pojkar. Av de som hade sökt erbjöds 1 338 ungdomar feriejobb under sommaren. Totalt anställdes 1 144 ungdomar under sommaren (ungefär lika många flickor som pojkar). Finansieringen av kostnaderna för ferieungdomarna fördelas i budget mellan arbetsmarknadsåtgärder och de verksamhetsavdelningar som sysselsätter ferieungdomarna.

Resultatenheter

För årets resultat prognostiserar resultatenheterna ett underskott och beräknas använda 7,8 mnkr ur fonderna och därmed prognostiseras 24,3 mnkr föras över till 2020. Se bilaga 01.

Investeringar

I upprustningsarbetet av Backens parklek i Östberga har under perioden etapp 1C färdigställts. Etappen innefattar bland annat lekutrustning, pergola, terrass och plantering av träd och växter. Åtgärderna syftar framförallt till att förbättra miljön för barnen men det blir även en trevligare miljö för vuxna som använder parken.

Under perioden har upprustningen av Bandängens parklek fortsatt. Bland annat har plaskdammen restaurerats och en ny handikapptoilet och ett nytt teknikhus har byggts. Etapp 2 av upprustningsarbetet, som bland annat innefattar ny lekutrustning, är igång.

Projektering för upprustning av Grynkvarnsparken har pågått under perioden och ansvarig driftsentreprenör har genomfört vissa mindre åtgärder.

Projektering pågår för projekten Ledstjärna i Högdalen, Dalbotten i Högdalen, motionsspår i Högdalen, Plantanparken i Enskede gård och Årsta partihandelsområde.

Åtgärder på Stackens parklek i Hagsätra har slutförts under perioden med ny elgrill samt ny tillgänglighetsanpassad lekutrustning.

Under perioden har nycklade parkinvesteringsmedel lagts på upprustning av lekutrustning i förvaltningens parker, ny belysning i stadsdelsområdet, nya papperskorgar och bänkar samt plantering av perenner.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 3,9 mnkr för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljöområdet avseende ränta 0,8 mnkr och avskrivningar 3,1 mnkr, se tabellen nedan.

Kapitalkostnad	Budget	Bokfört värde	Prognos	Avvikelse
Avskrivningar	9,9	7,4	13,0	-3,1
Internränta	0,6	0,8	1,4	-0,8

Nedan redovisas samtliga investeringsprojekt. RE 19 avser reinvesteringar beviljade 2019. Klimatinvesteringarna uppgår 2019 till 7,1 mnkr och investeringar för trygghetsskapande åtgärder uppgår 2019 till 6,1 mnkr. För 2019 prognostiseras ingen avvikelse mot budget.

Stadsmiljöprojekt	Budget	Årsprognos
Grynkvarnsparken	0,7	0,7
Egna parkinvesteringsmedel 2019	9,9	9,9
Plantanparken	1,5	1,5
Bandängen	3,3	3,3
RE 19 Plantanparken	0,5	0,5
RE 19 Bandängen	2,8	2,8
Klimatinvestering LED belysning KFD	0,6	0,6
Klimatinvestering Vitvaror och värmepumpar KFD	0,2	0,2
Klimatinvestering LED förskola	3,0	3,0
Klimatinvestering Vitvaror förskola	0,5	0,5
Klimatinvestering LED beställaravdelningen	0,2	0,2
Klimatinvestering Växtbäddar med biokol	1,0	1,0
Klimatinvestering Vitvaror och LED belysning förskola	0,2	0,2
Klimatinvestering LED belysning äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS	0,5	0,5
Klimatinvestering elcyklar, extra batterier och elscootrar äldreomsorgen	0,6	0,6
Klimatinvestering Vitvaror äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS	0,3	0,3
Trygghetsinvestering Ledstjärna i Högdalen	2,8	2,8
Trygghetsinvestering Dalbotten belysning etc	1,5	1,5
Trygghetsinvestering Motionsspår Högdalen	0,8	0,8
Trygghetsinvestering Årsta partihandelsområde	1,0	1,0
Summa stadsmiljöprojekt	31,9	31,9
Inventarier och maskiner	11,1	11,1
SUMMA	43,0	43,0

Förvaltningen har fått en beviljad budget inklusive budgetjustering för inventarier och maskiner om 11,1 mnkr. För 2019 prognostiseras ingen avvikelse.

Förvaltningen har under perioden arbetat med Grönare Stockholm, dels som representant i den strategiska samordningsgruppen och dels genom att vi har ansökt om medel för investeringar i stadsdelsområdets parkmiljöer. Enskede Årsta Vantör har fått 6 projekt inom Grönare Stockholm beviljade till ett värde av 27,0 mnkr. Grönare Stockholm ska främst användas i de prioriterade områdena som är framtagna i stadsdelens LUP- arbete.

De beviljade projekten inom Grönare Stockholm är: Backen i Östberga, Bandängen i Bandhagen, Hagdalen i Hagsätra, perennplanteringar, stadsodling och nyplantering av träd. Budgeten för Grönare Stockholm ligger hos Trafiknämnden och det är även de som fördelar

medlen. Strategiska samordningsgruppen är beredande för medelsfördelningen.

Omslutningsförändringar

Omslutningsförändringar föreslås med 35,3 mnkr. Det avser ökade intäkter för beviljade projektmedel, statsbidrag, taxor för mat och hyror samt försäljning till andra förvaltningar och kommuner inom äldreomsorgen om 19,6 mnkr, ökade intäkter för beviljade projektmedel och ökad försäljning inom socialpsykiatrin om 4,0 mnkr, försäljning till andra förvaltningar och kommuner om 2,1 mnkr inom förskolan och för ökade projektmedel inom administrationen om 1,7 mnkr samt ökade intäkter om 7,9 mnkr från statsbidrag inom individ och familjeomsorg barn och unga.

Budgetjusteringar

Budgetjustering för trygghetsskapande åtgärder begärs om sammantaget 2,7 mnkr som avser 2,0 mnkr för aktivering av skogsdunge Bandängen och 0,7 mnkr för upprustning av tunnel under Önskehemsgatan

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,9 mnkr för faktiska kostnader för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 0,6 mnkr för täckning av kostnader i samband med arbete med utsatta EU-medborgare.

Budgetjustering begärs hos kommunstyrelsen med 3,9 mnkr för ökade kapitalkostnader inom stadsmiljöområdet avseende ränta 0,8 mnkr och avskrivningar 3,1 mnkr.

Analys av balansräkning

Balansräkning		
Tillgångar	2018-08-31	2019-08-31
Kundfordringar (bl.a. hemtjänst- och barnomsorgsavgifter)	27,5	31,4
Diverse kortfristiga fordringar	98,5	89,6
Förutbetalda kostnader (bl. a. hyror) och upplupna intäkter	64,9	67,3
Likvida medel, klientmedel och förskottskassa	0,2	0,3
Summa omsättningstillgångar	191,1	188,6
Anläggningstillgångar	148,3	180,4
Summa tillgångar	339,4	369,0
Skulder och eget kapital	2018-08-31	2019-08-31
Leverantörsskulder	56,3	66,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	127,1	151,7
Diverse kortfristiga skulder	2,7	0,9

Balansräkning		
Diverse långfristiga skulder	0,2	0,7
Summa skulder	186,3	219,9
Eget kapital	153,1	149,1
Summa skulder och eget kapital	339,4	369,0

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 29,6 mnkr under perioden sedan 31 augusti 2018.

Tillgångar

Kundfordringar har ökat med 3,9 mnkr. Detta beror på att den interna faktureringen har ökat. De kortfristiga fordringarna har minskat med 8,9 mnkr främst med anledning av mindre eftersläpning av utbetalningar från Migrationsverket. De förutbetalda kostnaderna och upplupna intäkterna är närmast likvärdigt med föregående år. Likvida medel har inte förändrats under perioden. Anläggningstillgångar har ökat med 32,1 mnkr som en följd av ökade investeringar inom Stadsmiljö och parkverksamheten.

Skulder och eget kapital

Leverantörsskulder har ökat med 10,3 mnkr och en stor del förklaras av hyra för nya lokaler på Livdjursgatan. Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 24,6 mnkr, där det är till största del p.g.a. periodisering av generalschablon inom individ- och familjeomsorg. Minskningen av diverse kortfristiga skulder beror på att man kunnat placera en inbetalning på närmare 1,7 mnkr från Försäkringskassan. Långfristiga skulder har ökat med 0,5 mnkr, hänfört till investeringsbidrag för miljöbilar. Eget kapital har minskat med 4 mnkr som en följd av förändringarna i balansräkningen.

Analys av resultaträkning

I nedanstående tabell redovisas jämförelse av intäkter och kostnader med föregående år:

Resultaträkning	2018-08-31	2019-08-31
Intäkter		
Försäljning och hyror	-215,8	-231,7
Taxor och avgifter	-41,5	-47,4
Bidrag	-135,2	-102,7
Totala Intäkter	-392,5	-381,8
Kostnader		
Direkta verksamhetskostnader	673,3	657,2
varav lämnade bidrag	118,1	124,5
varav köp av huvudverksamhet	555,2	532,7
Personalkostnader	976,3	1 013,2
Övriga verksamhetskostnader	214,2	222,8
varav lokal- och fastighetskostnader	155,0	161,9
Övriga kostnader	86,9	56,5

Resultaträkning	2018-08-31	2019-08-31
Övriga finansiella intäkter och kostnader	0,3	0,6
Totalt kostnader	1 951,0	1 972,9
Resultat	1 558,5	1 591,1

Taxor, avgifter och bidrag

Försäljningen till andra förvaltningar har ökat med 15 mnkr, medan försäljningen till externa har minskat något. Intäkter för taxor och avgifter har ökat med 6 mnkr, framförallt inom äldreomsorgen. Bidrag har minskat 32,5 mnkr och beror främst på minskade statsbidrag från Migrationsverket, men även Socialstyrelsen.

Direkta verksamhetskostnader

Ökade kostnader jämfört med samma period föregående år förklaras främst av ökat omsorgsbehov samt tomgångshyror inom äldreomsorgen, men även högre kostnader för verksamheten för funktionsnedsättning.

Personalkostnader

Personalkostnaderna har ökat främst inom äldreomsorgen bland annat på grund av återtagandet av Årsta vård- och omsorgsboende, men även inom förskolan där ett antal nya avdelningar öppnats.

Övriga verksamhetskostnader

Den största ökningen avser hyreskostnader för förskoleverksamheten, men även anläggnings- och reparationsentreprenader inom stadsmiljö.

Övriga kostnader

Avskrivningarna har ökat med 3,5 mnkr med anledning av ökade investeringar. Den resterande ökningen av denna post avser ökade IT-kostnader.

Finansiella intäkter och kostnader

I denna post ingår alla ränteintäkter och räntekostnader. Räntekostnaden har ökat då investeringarna har ökat under perioden.

Övrigt

Kvalitetsarbete

Avdelning	Förskola	KFD	lof BoU	loF vuxna	Äldreomsorg	Funk och socpsyk
Antal beröm	72	51	0	4	202	10
Antal synpunkter/klagomål inlämnade av:						
Brukare	52	6	1	68	46	20
Anhörig			9	4	36	6
Annan	4			9	22	2
Summa		6	10	81	104	28
Kategorier						
Bemötande	16		5	22	5	5
Tillgänglighet			1	28	7	1
Kontinuitet				1	1	1
Kompetens	3	1		2	3	2
Brister i information	10	8	2	12	3	3
Utebliven/försenad insats	1	1		38	22	1
Felaktigt utförd insats				5	11	1
Felaktigt beslut	1		2	2		
Fysisk miljö	6	7		0	7	4
Annat	19	5		4	17	9

Äldreomsorg

Förvaltningen arbetar ständigt med att återkoppla i samband med klagomål, både skriftligt och muntligt. Klagomålen har bidragit till att verksamheten utvecklas genom exempelvis samtal med personal kring bemötande och arbetssätt och uppdatering av rutiner och genomförandeplaner. Klagomål som återkommit gäller personalens bemötande, brister i utförandet och information till brukare och anhöriga,. Enheterna fick också beröm inom samma områden. Kostenheten har fått beröm dagligen i restaurangen gällande maten och det fina bemötandet. Förebyggande verksamheten fick beröm för sina trevliga utflykter och fina gym.

Beställarenheten har fått klagomål kring tillgänglighet och lång handläggningstid, medan berömmen handlat om gott bemötande och service. Enheten arbetar aktivt med att utveckla organisationen och information till samarbetsparter, vilket gett goda resultat.

Analys

Revisionskontoret har efter granskning av äldreomsorgens ledningssystem efterfrågat en analys av inkomna synpunkter och klagomål. Analysen bygger på en förvaltningsgemensam analysmodell där tre perspektiv beaktas; förändringar i omvärlden, hos brukargruppen och i vårt eget arbete/organisation.

Analysen visar ett mönster där bemötandefrågor har stor betydelse i det enskilda mötet med brukaren. Följande områden har identifierats i analyserna och ska lyftas i det fortsatta arbetet:

Förändringar i omvärlden

- Svårigheter att rekrytera lämpliga medarbetare som timanställda respektive dag och nattanställda.

Förändringar i brukargruppen

- Ökade krav och förväntningar från brukare och anhöriga som inte speglas i lagstiftning och riktlinjer.
- Fler brukare med komplexa behov i verksamheterna ställer krav som kan vara svåra att leva upp till.

Vårt eget arbete/organisation

- Genomförandeplanen behöver utvecklas när det gäller hur insatsen ska utföras. Brukarens delaktighet är avgörande.
- Kontinuerlig handledning och reflektion kring bemötandefrågor
- God introduktion av nyanställda.
- Vissa personalgrupper tenderar att hamna utanför enhetens kvalitetsarbete, till exempel timanställda, natt- och kvällspersonal.

Funktionsnedsättning och socialpsykiatri

Avdelning funktionsnedsättning och socialpsykiatri har fått in beröm kring bemötande, personalens kompetens och välfungerande verksamheter. Klagomålen har handlat om bemötande, insatsernas utförande och otillräcklig information. Hanteringen av klagomålen har återkopplats till berörda och åtgärder som vidtagits är samtal med personal, dialog med brukaren samt förtydligande av insatsbeskrivningar.

Individ och familjeomsorgen barn och unga

Inkomna klagomål hanteras av enhetschef som ger återkoppling till brukaren. Oftast lyfts även klagomålen på arbetsplatsträffar för att medarbetarna ska få kännedom om det som hänt och dra lärdomar.

Individ och familjeomsorgen vuxna

Många av klagomålen gäller tillgänglighet och bemötande. Försenad/utebliven insats handlar ofta om att personen inte är nöjd med det beslut som fattats. Klagomål hanteras i regel av enhetschef. Återkoppling ges till brukaren i de allra flesta fall. Gällande bemötande arbetar enheterna med checklistan för ett jämställt och jämlikt bemötande och det arbetet fortsätter. Enheterna kommer att se över orsakerna till klagomål gällande tillgänglighet.

Förvaltningen har blivit granskad avseende arbetet mot våldsbejakande extremism av stadsrevisionen. Rapport kommer under hösten 2019.

Kultur, fritid och demokrati

Klagomål om den fysiska miljön har förvisso minskat men fortsätter att vara en stor kategori. Förvaltningen genomför en kartläggning av tillgängligheten på fritidsgårdar, parklekar och öppna förskolor och kommer i samband med verksamhetsberättelse att redovisa resultat och åtgärdsplan för det framtida arbetet. Information är ett annat utvecklingsområde som ska utvecklas mellan kommunikatörerna och enhetscheferna.

Övrigt**Uppföljning av intern kontroll**

Enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 § ska nämnden inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt enligt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten.

Det interna kontrollarbetet har fortlöpt under årets första och andra tertial i enlighet med nämndens internkontrollplan. I samband med arbetet med tertialrapport 2 fick alla enhetschefer möjlighet att delta på två workshops för att följa upp sin enhets väsentlighets- och riskanalys.

Där avvikelser har uppmärksammats har åtgärder vidtagits. Avvikelser har bland annat gällt uppföljning av personuppgiftsregistrering i Draftit där en majoritet av förvaltningens avdelningar har följt upp sina registreringar men vissa är inte helt klara. Vidtagna åtgärder är påminnelse till de avdelningar som inte är helt klara.

FörskoleundersökningenSvarsfrekvens i förskoleundersökningen

Förskoleundersökningen genomförs årligen och går ut till alla vårdnadshavare med barn inskrivna i kommunala och fristående förskolor i Stockholms stad. I Förskoleundersökningen frågar Stockholms stad om vårdnadshavares uppfattning av sitt barns förskola. 2019 genomfördes undersökningen under perioden 4 februari till den 31 mars.

Förvaltningen har som mål att öka andel vårdnadshavare som svarar på Förskoleundersökningen. Svarsfrekvensen i årets undersökning uppgår till 73 procent vilket är en ökning med tre procentenheter från föregående år. Svarsfrekvensen överstiger även stadens kommunala förskolor som totalt är på 71 procent.

Förskoleenheterna arbetar på olika sätt för att öka svarsfrekvensen. En enhet arbetar med att förtydliga genomförande av Förskoleundersökningen genom att affischera och kommunicera aktuell svarsfrekvens löpande för vårdnadshavare.

En annan enhet arbetar för att öka möjligheten för vårdnadshavares insyn i barnets lärande vilket bidrar till att de i större utsträckning känner till förskolans arbetssätt och innehåll. Vårdnadshavare har också bjudits in att ställa frågor och få utbildningsinnehåll förklarar av medarbetare på förskolan och har också fått prova på en undervisningssituation i förskolan.

Sammanfattande omdöme förskoleundersökningen

Det sammanfattande omdömet i förskoleundersökningen är ett index som mäter nöjdhet, trygghet och rekommendation av förskolan. Stadsdelsområdets kommunala förskolor når ett resultat på 85 procent. Det är en ökning från föregående år med en procentenhet. Resultatet är

något lägre än stadens kommunala förskolor totalt som är 86 procent 2019.

83 procent av vårdnadshavarna uppger att de kan rekommendera sitt barns förskola, vilket är en ökning med två procentenheter från föregående år. Det är något under stadens kommunala förskolor totalt som uppnår ett resultat på 84 procent 2019.

88 procent av vårdnadshavarna uppger att förskolan i sin helhet är trygg och säker, vilket är en ökning med två procentenheter från föregående år. Det är ett något bättre resultat än för stadens kommunala förskolor totalt som uppnår ett resultat på 85 procent 2019.

84 procent av vårdnadshavarna är som helhet nöjda med förskolan, vilket innebär ett oförändrat resultat från föregående år. Det är något under stadens kommunala förskolor totalt som uppnår ett resultat på 85 procent 2019.

Resultaten skiljer sig mellan förskolor. Åtta förskolor uppnår ett resultat under 70 procent av det sammanfattande omdömet. Förvaltningen ser positiva effekter av stadsdelsnämndens beslut om att införa handlingsplaner för förskolor med ett resultat under 70 procent. Sju av de nio förskolor med upprättade handlingsplaner 2018 har höjt sina resultat över 70 procent. Förvaltningen kommer därför fortsätta använda modellen med att upprätta handlingsplaner även i år.

Uppföljning äldreomsorg/omsorg om personer med funktionsnedsättning och socialpsykiatri Lex Sarah

Lex Sarah är en viktig del av förvaltningens systematiska kvalitetsarbete. Avdelning Äldreomsorg har utrett fem händelser perioden. Händelserna är framförallt kopplade till brister i utförande, bemötande och dokumentation. Åtgärder har vidtagits så som reviderade rutiner, uppdaterade bemötandeplaner, samtal med berörd personal samt arbetsrättsliga åtgärder.

Inspektioner

I maj genomförde Äldreförvaltningen en inspektion på Högdalens vård- och omsorgsboende med anledning av ett klagomål. Rapporten lyfte upp det positiva i att verksamheten arbetar aktivt med värdegrunden samt genomförandeplanernas fokus på individens behov, medan inspektionen visade en varierande kvalitet i måltidssituationer samt personalens brister i svenska språket. Verksamheten har vidtagit åtgärder så som att dokumentationsstödjaren har gjort kontinuerliga kontroller samt att en medarbetare fått särskilt uppdrag att observera måltidsobservationer.

Ytterligare en inspektion genomfördes av Äldreförvaltningen på korttidsboendet inom Årsta vård- och omsorgsboende i maj-juni. Resultatet visar att verksamheten har tydliga rutiner och kompetent personal, medan utvecklingsområdena är bland annat kunskapen i basala hygienrutiner och att säkra så att all personal arbetar personcentrerat.

Brukarundersökning

Under våren genomfördes en brukarundersökning på beställarenheten funktionsnedsättning och socialpsykiatri i samband med att brukare besökt förvaltningen. Undersökningen visade att de allra flesta besökarna upplevde att de fått ett bra bemötande och tydlig information från biståndshandläggaren.

Redovisning av genomförda egenkontroller och/eller internkontroller

Exempel på brister som kommit fram i äldreomsorgsverksamheternas egenkontroller är att genomförandeplaner tenderar att sakna beskrivning av hur insatser ska genomföras, samt bristande kunskaper kring delegering av hälso- och sjukvårdsuppgifter. Åtgärder har vidtagits kopplat till bristerna så som upprättade handlingsplaner i social dokumentation samt att webbaserad utbildning har genomförts kring HS-delegering.

Verksamheterna inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri arbetar enligt årshjulet för egenkontroller och ett lyckat koncept har varit att låta några verksamheter granska varandras arbete med egenkontroller. Resultaten av arbetet visar på brister exempelvis gällande delar av brandskyddsarbetet och arbetet med riskanalyser. Flera kontroller har skett utan anmärkning, så som uppföljning av ombud i verksamheten och följsamheten kring rutinen för introduktion. Exempel på åtgärder verksamheterna vidtagit är reviderade rutiner för arbetsmiljö- och brandskyddsarbetet och arbete med att förbättra lathunden för social dokumentation.

Granskningar individ och familjeomsorg

Socialinspektörernas granskning av relationsvåldsteam

Socialinspektörerna gjorde under våren en granskning av ärenden på relationsvåldsteam i staden. En rapport kommer i början 2020 som omfattar granskning av fyra stadsdelsförvaltningars arbete, däribland Enskede-Årsta-Vantörs. Den återkoppling som hittills getts från Socialförvaltningen visar bland annat att förvaltningen har många komplexa ärenden med mycket grovt våld, jämfört med andra stadsdelsförvaltningar, och att det i huvudsak görs ett gott arbete. Bland utvecklingsområden nämns samverkan med andra enheter i förvaltningen, såsom med barn- och ungdomsvården när kvinnor med barn placeras, och barnen har bevittnat våld samt bedömningar utifrån Freda-kortfrågor, när det gäller ärenden som inte är en akut skyddsbedömning.